Iskra

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ZDRUŽENEGA PODJETJA ISKRA

Številka 45 – Leto XV – 30. oktobra 1976

Varčevanje

Pravzaprav je ves mesec oktober posvečen mednarodnemu dnevu varčevanja. Čeprav je izhodišče ideje v tem mesecu predvsem varčevanje denarja in njegovo nalaganje na hranilne knjižice, je vendar pojem varčevanja vsekakor širši, globlji in pomembnejši kot pa zgolj denarno varčevanje v bančnem smislu.

Ko torej v tem mesecu morda bolj kot običajno na vseh ravneh propagiramo denarno varčevanje, banke pa pozivajo svoje kliente in bodoče varčevalce, naj pri njih vlagajo svoje prihranke, ki naj bi poleg čiste varnosti denarja pred tatovi, požari in drugimi ujmami, prinašali varčevalcem tudi lepe obresti, ne moremo tudi mimo širšega pojma varčevanja, ki pomeni tudi gospodarsko, ekonomsko in če hočete tudi socialistično razsežnost več v boju za stabilizacijo.

Varčevanje je torej zelo širok pojem, ki zadeva tako posameznika, občana, kot delovno skupnost in našo širšo skupnost prav povsod: če varčujemo z električno energijo v gospodinjstvih pa tudi gospodarstvu, varčujemo v širšem smislu in prihranimo skupnosti velikanske vsote. Če varčujemo z repromaterialom, zmanjšujemo izmet pri produkciji prav tako varčujemo zase in za vse. Nešteto je možnosti varčevanja in to takšnega, zaradi katerega nobena služba, nobena produkcija, nihče ne bi bil prizadet ali oškodovan: nasprotno, s takšnim varčevanjem bogatimo našo produkcijo, naš družbeni produkt, naš standard in tudi naš gospodarski razvoj. Kajti znano je, da prav varčni gospodarji imajo največ in jih nikakršna nepredvidenost, kriza, recesija ali kaj podobnega ne more zato presenetiti.

Prav zdaj, ko smo sredi boja za gospodarsko stabilizacijo, je prav varčevanje povsod in v razumni meri eno tistih sredstev, ki nam lahko dobro in koristno pripomore k hitrejšemu premagovanju vseh zaprek in stisk, ki smo jim izpostavljeni v naši ekonomiki. Zatorej varčevanje ni samo stvar posameznika in zasebna zadeva, temveč je eminenten politični in gospodarski vzvod, ki je lahko tudi eden ključev naše gospodarske politike za njeno učinkovitost in uspešnost.

Vsa ta in podobna razmišljanja ob mednarodnem dnevu varčevanja, kateremu je, kot smo že na začetku omenili, namenjen ves oktober, veljajo v vsej teži in meri tudi za naše ZP Iskro.

Zdi se nam, da če bi tudi v vsem našem združenem podjetju skušali zavestno zmanjšati najrazličnejše stroške z varčevanjem in pametjo za en sam odstotek, da bi prihranili ogromno sredstev, ki bi jih lahko tako namenili bodisi za investicije bodisi za druge namene za dvig družbenega standarda naših delovnih ljudi.

Zato bi ne bilo napak, če bi razmišljali v tej smeri, nekaj konkretnega tudi storili in vsak tak, četudi najmanjši korak k zavestnemu varčevanju s sredstvi, časom in materialom, bi bil hkrati tudi pomemben korak k stabilizaciji, za katero se prav zdaj tolikanj prizadeva naša celotna družba.

mak

Med prvimi pri uvajanju novih družbenoekonomskih odnosov

„V procesu uvajanja novih družbeno-ekonomskih odnosov je bila Iskra vedno med prvimi," je na drugi seji sveta Zveze komunistov ZP Iskra poudaril sekretar sveta Stane Preskar. Med drugim je obširno spregovoril o perspektivah našega razvoja ter v zvezi s tem opozoril: „Zavedati se moramo, da je večina izdelkov, ki jih ima Iskra zdaj v proizvodnji, na padajočem delu krivulje. Tehnološki razmak med nami in razvitim svetom še naprej raste. Proizvodnjo bomo lahko preusmerili in se tako ponovno izenačili z naprednim svetom le, če bomo enotni in če bomo združevali sredstva za skupna vlaganja."

„Zavedati se moramo, da smo mi vsi Iskra in da bo Iskra takšna, kakršno bomo naredili sami," je poudaril sekretar sveta Zveze komunistov ZP Iskra Stane Preskar. Njegov govor smo zaradi aktualnosti objavili v celoti v prejšnji številki našega tednika.

V razpravi so udeleženci opozorili na številno problematiko znotraj Iskre ter nakazali poti za reševanje določenih vprašanj. Med drugim so menili, da je Iskra premalo povezana in da bomo dosegali večje uspehe le ob tesnejšem sodelovanju na vseh področjih in ravneh. V tem procesu združevanja sil mora imeti Zveza komunistov odločilno vlogo, ob tem „da morajo imeti vsi Iskrini delavci vseskozi pred očmi boljše gospodarjenje, napredek, enotnost."

V razpravi je sodeloval tudi generalni direktor Združenega podjetja Jože Hujs. Med drugim je izrazil mnenje, da smo kdaj pa kdaj verjetno premalo politično in usklajeno delovali. V nadaljevanju je ugodno ocenil analizo gospodarskega položaja Iskrinih temeljnih organizacij, ki jo je Stane Preskar pripravil za sejo sveta zveze komunistov, dobili pa so jo vsi sekretarji OO ZK ZP. Opozoril je, da je analiza pokazala na številne probleme, ki se jih morda nismo niti zavedali.

Na kratko se je dotaknil tudi poslovanja nekaterih temeljnih organizacij in Iskre kot celote v zadnjih dveh letih, torej v obdobju po reorganizaciji. V zvezi z reševanjem določenih problemov, kot so na primer lokalistične in subjektivistične tendence, indolentnost in pogosto premajhna daljnovidnost, je generalni direktor poudaril velik pomen srednjeročnega razvojnega načrta Iskre v obdobju do leta 1980.

Seja se je nadaljevala z referatom direktorja področja za inovacije Miloša Kobeta, ki je spregovoril o nujnosti obnovitve oziroma uvajanja novih proizvodnih programov. Opozoril je, da je velika večina naših sedanjih proizvodnih programov na tako imenovanem padajočem delu krivulje in se bomo morali v nekaj letih od njih posloviti. Na to nakazuje tudi srednjeročni plan razvoja Slovenije, v katerem ima Iskra vidno vlogo kot eden od nosilcev razvoja gospodarstva naše republike.

Tov. Kobe je med razčlenjevanjem „zavor" našega razvoja omenil, da uresničujemo v Iskri trenutno petnajst investicijskih planov, prav toliko jih je tudi v načrtu, vsi pa so v glavnem usmerjeni v obnovitev obstoječih programov in zmogljivosti, le malo pa jih je osredotočenih v nove, sodobnejše proizvodne programe.

„Zaradi nizke akumulativnosti premalo vlagamo v nove programe, zaradi česar bomo še bolj drseli navzdol in se odmikali od tehnološko razvite svetovne konkurence. Mislim, da v Iskri ni nobene temeljne organizacije, ki ne bo prej ali slej spoznala, da je njen program z leti zastarel. V treh letih bomo prisiljeni zamenjati predvidoma tretjino proizvodnih programov Iskrinih temeljnih organizacij," je med drugim poudaril direktor Miloš Kobe.

Lado Drobež

Sklepi II. seje sveta ZK ZP Iskra

Komunisti Iskre ugotavljamo, da se je večina naših TOZD znašla v težavnih in zapletenih gospodarskih razmerah. Vzroki za tak položaj so zelo različni, navadno rečemo objektivni in subjektivni. Sedanji položaj zahteva od nas mobilizacijo in delovno disciplino.

Komunisti Iskre se zavedamo, da moramo ta trenutek strniti vse politične, samoupravne, strokovne in poslovodne strukture za razreševanje najbolj perečih problemov. Potrebna nam je enotnost! Enotno moramo analizirati položaj! Poslovodne strukture so dolžne pripraviti konkretne rešitve, da bodo politične organizacije uspešno organizirale razprave in mobilizirale svoje člane za uzakonitev in učinkovito izvajanje nalog.

Povečati je treba politično in delovno odgovornost.

Sklepi, ki jih je sprejel svet ZK, niso nobena dodatna obremenitev. Prispevati morajo k naši večji učinkovitosti.

1. Svet ZK sprejema uvodno poročilo sekretarja Staneta Preskarja za svoj dokument. Posredovati ga je treba vsem komunistom Iskre (preko časopisa).

2. Komunisti Iskre ugotavljamo, da TOZD v Iskri dosegajo zelo različne uspehe v gospodarjenju. Naša naloga je, da poiščemo vzroke za take rezultate in da zastavimo vse sile za izenačenje pogojev gospodarjenja. Takšna prizadevanja bodo okrepila enotnost združenega dela (torej Iskre).

Ocene vzrokov razlik v gospodarjenju in predloge rešitev so dolžni dati individualni poslovodni organi v ZP, DO in TOZD.

Rok: 30. 3. 1977 (oziroma v času javne razprave o zaključnih računih za l. 1976).

3. Komunisti Iskre ugotavljamo, da imamo v vsaki DO takšne TOZD, ki se nahajajo v gospodarskih težavah. Zato smatramo, da je skrajni čas, da ugotovimo te TOZD in da razčistimo vzroke za te težave (morda so programski, organizacijski, kadrovski, proizvodni itd.).

Zadolženi so člani poslovodnih kolegijev v ZP in DO. Rok: 30. 3. 1977 (oziroma v času sprejemanja proizvodnih in poslovnih planov za l. 1977).

4. Komunisti Iskre zadolžujemo naše člane na vodilnih delovnih mestih, da pripravijo strokovne rešitve, ki bodo kratkoročno, predvsem pa dolgoročno odstranile vzroke nastalih težav.

Rok: 30. 3. 1977 (oziroma v času sprejemanja proizvodnih in poslovnih planov za l. 1977).

5. Komunisti zadolžujemo naše člane na vodilnih mestih, da izdelajo večletne programe dela svojih področij in da se v kratkem času dogovore za nedvoumno delitev dela po vertikali posameznega področja (TOZD, DO, SOZD). Pobudo za organizacijo razgovorov dajemo članom poslovodnega kolegija SOZD Iskra. (S tem obnavljamo 8. sklep seje skupščine ZP Iskra, z dne 9. 4. 1976)

6. Komunisti smatramo, da moramo dati večji poudarek izobraževanju ob delu.

Posebej pa je potrebno vzpostaviti izobraževalni sistem za (n.pr.) 300 vodilnih delavcev v Iskri. Njihov osebni razvoj je potrebno spremljati, da bi omogočili boljšo kadrovsko politiko v Iskri.

To mora postati najpomembnejša funkcija novega področja za kadre (ki ga zdaj ustanavljamo na nivoju ZP Iskra).

7. Komunisti zadolžujemo naše člane v poslovodnih kolegijih ZP in DO Iskra, da pri svojem bodočem delu (pri izdelovanju predlogov) bolj kot do sedaj upoštevajo naslednje smernice:

– hitrejše obnavljanje proizvodnih programov TOZD;

– hitrejše uvajanje novih proizvodov, ki bodo omogočili še večjo specializacijo proizvodnje in boljšo delitev dela;

– pospeševanje proizvodnje tistih proizvodov, ki se bolje prodajajo;

– preseljevanje proizvodnih programov (da nekateri delavci zaradi

(Nadaljevanje na 3. strani)

Posnetek z zanimivega in uspelega tretjega predavanja o družbeni samozaščiti za delavce naše stolpnice, ki je bilo 20. oktobra. Predaval je Hinko Bratož–Oki.

Pred časom uničeni spomenik padlim partizanom na Koroškem spet stoji.

Znova odkrit partizanski spomenik na Robežu

Na Koroškem je bila na Robežu prva bitka slovenskih partizanov z nemškimi nacističnimi enotami 16. 8. 1942. Spomenik, postavljen 2. 9. 1973 je bil zločinsko razstreljen 16. 9. 1973 in obnovljen 24. 10. 1976. Tako je zapisano na tem pomniku dogodkov iz NOB.

Robež je hrib, ki leži nad vasico Apačami, na meji med Podjuno in Rožem.

Prizorišče omenjenega zgodovinskega spopada je 24. t. m. obiskalo okoli 5000 ljudi. To je bila pisana množica, ki je simbolizirala mir, svobodo in enakopravnost med narodi. Zbrali so se tudi nekdanji taboriščniki, ki so bili oblečeni v taboriščne plašče s številkami in napisi Auschwitz, Manthausen itd. Prišli so tudi italijanski Garibaldinci z rdečimi ruticami okoli vratu, partizani z obeh strani Karavank ter Julijske Krajine. Na čepicah so imeli peterokrake zvezde . . . Skratka, to je bilo srečanje vseh aktivnih udeležencev odpora proti mednarodnemu fašizmu, ki žal 31 let po zlomu ponovno oživlja. Prisotni so bili zastopniki ZZB NOV Slovenije, vsedržavne zveze italijanskih partizanov iz Furlanije in Julijske Krajine ter prvega avstrijskega bataljona, ki se je bojeval v sestavu sil NOV.

Spomenik je odkril Karel Prušnik-Gašper, predsednik Koroških partizanov. Srečanja so se med drugim udeležili tudi Franc Poglajen-Kranjc, član IS skupščine SRS Marjan Lenarčič, veleposlanik SFRJ na Dunaju Gustav Vlahov in jugoslovanski generalni konzul v Celovcu Bojan Lubej. Prisotna sta bila tudi predsednika obeh slovenskih organizacij na Koroškem Franci Zwitter in Matevž Grilc.

Z zborovanja so poslali resolucijo avstrijski vladi in se odločno zoperstavili neofašizmu.

Prireditev je organizirala KP Avstrija, ob tej priliki pa je član njenega vodstva Hans Kalt ponovil stališče KPA, ki je nasprotno sedanji manjšinski politiki vlade.

Po zborovanju je zbranim zapel tržaški partizanski pevski zbor. S svojim programom je navdušil številno občinstvo v celovški koncertni dvorani.

Silvo Sladič

Hladnokrvno in s smehom

Če je kdo v našem združenem podjetju, ki se je v sorazmerno kratkem razdobju svojega delovanja na tem delovnem mestu izjemno hitro in ustvarjalno vključil v celotno kolesje Iskre, je to prav gotovo namestnik generalnega direktorja Anton Stipanič.

Morda prav zato, ker je prišel v podjetje že s širokimi izkušnjami z mnogih drugih področij, saj se v problematiki in praksi tako razvejanega giganta, kot je Iskra, gotovo prepletajo vsakovrstni vozli. Samo nekdo, ki pozna več kot samo eno področje, je temu lahko res kos, zraven pa še vse opravi z vselej nasmejanim obrazom. Delo vsekakor ni šala, a četudi resno delo opravimo v šali, je storjeno vse boljše in lažje, za vse bolj sprejemljivo.

Tako je razumljivo tudi pogovor za naše glasilo z Antonom Stipaničem potekal vsebinsko bogato in hkrati prijetno. „Zmeraj sem bil med discipliniranimi ljudmi in se bom zato vašega vnaprej pripravljenega voznega reda držal", je sobesednik odprl zeleno luč.

Ste eden izmed stebrov Iskre. Se vam zdi, brez zanikanja skromnosti, da velika stavba našega ZP vendarle počiva predvsem na nekaterih?

„Nisem pristaš teorije stebrov. Mislim, da posamezniki kot stebri v sodobnem gospodarstvu, ki je kompliciran organizem, ne morejo svoje funkcije opravljati zadovoljivo. Nasprotno zagovarjam skupinsko delo, in to na vseh področjih, saj so problemi običajno tako zapleteni, da morajo rešitve iskati vsi.

Združeno podjetje mora obravnavati celotno problematiko z vseh aspektov, naj si bo to tehnoloških, komercialnih, finančnih, ali z vidikov mednarodne kooperacije, novih programov in politično ekonomskih razlogov. Za vse take rešitve moramo imeti na razpolago strokovnjake z vseh področij, ker le tako bomo prišli do skupne rešitve, ki je običajno tudi že kritično obdelana, zaradi česar je manj možnosti, da bi v naglici zagrešili napako.

Če pa do napake vendarle pride, je možno doseči popravek z vključevanjem istih ljudi. Ne zanikam, da je pri posameznih vprašanjih važna tudi nosilna vloga posameznikov, vendar pa se mi logika stebrov ne zdi sprejemljiva. Če pa je marketing področje, ki ga vodim, eden od stebrov na katerem sloni Iskra, potem je steber gotovo to področje dejavnosti, ne pa človek, ki ga vodi."

Kako se vzporedno s to vizijo vedno bolj razvija tudi množična samoupravljalska sila? Kako sodelujete z organi delavskega samoupravljanja?

„Neposrednega kontakta v tej svoji funkciji na delavskem svetu doslej nisem imel, ker gre pri razpravah predvsem za obravnavanje interesov združenega podjetja, in ne le marketinga. Neposredno pa kontaktiram s samoupravnimi organi, kadar v odsotnosti nadomeščam pri delu generalnega direktorja. To pa seveda ne pomeni, da nasploh nimam zelo veliko posrednih stikov s posameznimi odbori našega delavskega sveta oziroma skupščine. To velja zlasti za marketinško področje in za odbor, ki se ukvarja z vprašanji zunanje trgovine. Prav v tem odboru smo v zadnjem času razvili točen pregled vsega, kar se dogaja v naši zunanji trgovini, in tako dokončno odprli samoupravnim organom vpogled v zunanjetrgovinsko mrežo Iskre."

Ali je funkcija namestnika generalnega direktorja lažja, ali težja od vloge samega generalnega direktorja? Na katerih področjih ste za vodstvo posebej odgovorni, ne upoštevaje marketing, ki ga itak vodite?

„V novem sporazumu, ki ga pravkar pripravljamo, je funkcija namestnika generalnega direktorja opredeljena in predvideva zastopanje, oz. opravljanje funkcij v času odsotnosti generalnega direktorja, ali pa za področja, ki so mu posebej poverjena. Kot primer naj navedem, da me je generalni direktor zaradi pomanjkanja svojega časa in zato, da bi se v stvar bolj kompleksno poglobil, posebej zadolžil za stike z Indijo, kjer pripravljamo nadaljnje poglobljeno sodelovanje.

Nasploh pa ga nadomeščam tam, kjer meni, da je potrebno. Predvsem gre za delovno tovarištvo. Človek rad priskoči kot namestnik ali pomočnik, ko čuti, da je njegovo sodelovanje koristno. Tudi naš poslovodni kolegij funkcionira kot kolegij in kar sem rekel že v zvezi s stebri, velja tu tudi za generalnega direktorja in zame.

V Iskri bom zdaj že skoraj štiri leta, a nikoli nisem imel občutka, da izhajam z ene tovarne, iz neke DO, ali TOZD. Nikoli nisem svoje delovne organizacije štel posebej za svojo, v razliko od drugih. Sistem vseh TOZD mi je v bistvu enako drag in vedno gledam na interese Iskre kot celote. Mislim, da je to prisotno tudi v vsem teamu poslovodnega kolegija, da pa je v posameznih delovnih organizacijah tega ožjega podjetniškega duha še nekaj več. S tem nisem rekel, da vedno preveč, ker gotovo morajo poslovodni organi posamezne delovne organizacije gledati predvsem na interese svojega TOZD, čeprav ne bi pri tem nikoli smeli pozabiti na interese celotne delovne organizacije, tako Iskre, kot družbene skupnosti nasploh. Delamo na področju, ki združuje. Tudi naziv združeno delo naj bi nam to pomenil!"

Se vam zdi, da smo v sodobnem slovenskem gospodarstvu in še posebej v Iskri že prišli do res sodobnega pojmovanja marketinga? V čem je po vašem bistvo dobrega marketinga?

„Na zadnje bom odgovoril najprej. Signalizirati in pripraviti proizvodnjo tako, da bo proizvajala tisto, kar bo tržišče iskalo! To je najkrajša, mogoče malce ozka definicija, kaj je marketing tako, kot ga pojmujem jaz in večina v Iskri.

V slovenskem gospodarstvu pojmujejo to verjetno pogosto tudi nekoliko drugače, zaradi česar je gospodarstvo kljub nekaterim integracijam še vedno precej razbito in individualno in zaradi česar se preusmeritve pojavljajo skokovito glede na priložnost, ne pa na podlagi ocene tržišča.

Iskra je do tega do tržne usmerjenosti, prišla že v letih 1960 do 1964, se pravi v obdobju, ko je tudi ugotovila, da je proizvodnja zgolj za domače potrebe nemogoča že z vidikov kvantitete.

V naši panogi bi se morala sploh vsakih pet let tehnologija zamenjati, izdelki pa bi se morali neprestano posodabljati, če tega vselej in povsod ne delamo, pomeni, da tu že stagniramo. Glede na relativno nestabilno obnašanje jugoslovanskega tržišča, kamor še vedno prodajamo 80 odstotkov proizvodnje, seveda položaj marketinga ni lahek, ker nekaterih ukrepov ni mogoče predvidevati.

V letošnjem letu smo bili npr. v začetku leta s potrošniškimi krediti na ničli, v teku leta pa smo prišli na skoraj stoodstotno kreditiranje široke potrošnje naše proizvodnje. V tem spektru pač ni lahko predvidevati obnašanje potrošnika. Mnogokrat imam občutek, da v družbeni skupnosti nekatere ukrepe sprejemamo preveč na hitro, brez potrebnih posvetovanj z gospodarstvom; bolj z vidika ministrstev, kot pa z vidika samoupravljalcev — proizvajalcev."

Namestnik generalnega direktorja ZP – Anton Stipanič.

Bili ste več let tudi jugoslovanski konzularni predstavnik v ZDA. Kako gledajo na marketing v Ameriki? Kakšne izkušnje ste prenesli v Iskro iz konzularne službe?

„Kot konzul v ZDA sem se delno ukvarjal tudi s pospeševanjem naše zunanjetrgovinske menjave z ZDA. V tej smeri sem si prizadeval, da bi naši gospodarstveniki, ali bančniki, ki so prišli na obisk, vselej našli ustreznega sogovornika. Neposredno pa se z marketingom nisem ukvarjal, ker sem delal predvsem na širšem konzularnem področju, kot je pravna pomoč našim izseljencem, ali delno za politična predstavništva in pospeševanje kulturne menjave stikov med izseljenskimi organizacijami ter staro domovino.

Rad pa sem spremljal tudi ameriške ekonomske revije, ki so, ne glede na povsem različno organizacijo njihovega gospodarstva, objavljale nasploh tudi veliko zanimivega za svetovno gospodarstvo. Ameriško gospodarstvo je kot sistem izredno veliko, po svoji tehnologiji najnaprednejše, se pa tudi izredno hitro prilagaja tržnim pogojem doma in izven lastnih meja.

V bistu je dogajanje v tem gospodarstvu tisto, ki delno pogojuje gospodarjenje v vsem svetu. Iz tega sem se naučil, da je tudi takšno tipično kapitalistično gospodarstvo, kot je ameriško, vendar predmet planiranja z družbenih vidikov.

Predvidevanje kriz, oz. recesij me je tudi potrdilo v spoznanju, da svet postaja skupna reprodukcijska celota in, da so cilji, ki jih mi imenujemo socializem, vsaj delno prisotni tudi v planiranju in ukrepanju gospodarstev, ki so še povsem kapitalistična, kot je ameriško. Kar pa zadeva izkušnje iz diplomatske službe, bi rekel samo to, da je vsaka praksa, ki človeku odkriva novo področje dejavnosti, gotovo koristna pri delu, če jo le znaš prav dojeti."

Bili ste tudi borec v NOV. Ali lahko opišete kak vaš doživljaj v zvezi s prvimi zamislimi o ustanovitvi industrije za komunikacijske naprave že v partizanih? Ali so borci NOV, poleg samih vezistov, dali Iskri še kak poseben pečat?

„Da, bil sem borec v NOV, vendar sem bil pri prenosu informacij in medsebojnih komunikacijah med enotami zelo daleč od tehnike. Bil sem samo kurir in sem v takratne komunikacije vlagal samo svoje noge. Ko so se pojavile v naših enotah prve radijske postaje, sem radiotelegrafiste le občudoval, saj so bili sposobni vzpostaviti zvezo na daljavo in v mikrosekundah premostiti razdaljo, za katero sem jaz porabil po dan ali dva.

V stik s tehniko sem prišel pravzaprav šele malo pred osvoboditvijo, ko me je nekdo iz 15. divizije poslal na radiotelegrafski tečaj. Tega tečaja pa nisem dokončal, ker so me prej demobilizirali. Sem se pa pozneje le usposobil za vezista in radiotelegrafista in vsaj do neke mere spoznal tudi izdelke, ki jih proizvaja Iskra."

Zaupano vam je sklepanje dogovorov za dolgoročno poslovanje Iskre ter izoblikovanje dolgoročne fiziognomije podjetja. Kako najdete pot med pretogim in ohlapnim planiranjem? Katere so glavne točke bodoče Iskrine usmeritve?

„Sodelujem v skupinah Iskrinih strokovnjakov in poslovodnih struktur, ki skušajo v prihodnjem obdobju Iskri zagotoviti napredek v proizvodnji na področju elektronike. Mislim namreč, da bi morali odločno prenesti težišče iz obdelave kovin v elektroniko. Gre za že znane odločitve okrog mikroelektronike in računalništva. Obseg te proizvodnje bo verjetno celo večji, kot smo načrtovali. Premik v elektroniko zahteva tudi premik v planiranju kadrov.

Iz povprečja, ki je nekje pri kvalificiranem delavcu, se bomo morali premakniti k višji izobrazbi. To pa zahteva tudi ustrezne poteze v politiki štipendiranja in vplivanja na fakultete, srednje in druge šole, da zagotovimo potrebne kadre. Izobraževanje ob delu sploh še vedno preveč zapostavljamo in značilno je, da mnogokrat ne priznamo znanja, ki si ga je kdo pridobil ob delu, medtem ko bomo prej priznali znanje, ki ga je kdo dosegel izven hiše.

Glede naše tržne usmerjenosti pa je osnovno vodilo zadovoljevanje tržnih zahtev ob relativno visokih deležih proizvodnje, namenjene izvozu. V tem vidim najbolj varno bodočnost naših delavcev in tudi vlogo Iskre v slovenskem in jugoslovanskem prostoru.

Proizvodna panoga, v kateri delamo, je izredno zahtevna in se hitro spreminja. Če želimo doseči rentabilnost in ohraniti svoj delež na trgu, s tem pa tudi svoj kos kruha, potem moramo slediti vsem sodobnim gibanjem, se pravi, da moramo upoštevati tudi elemente širšega in ne le jugoslovanskega trga ter vse več izvažati. Samo to zagotavlja določeno stabilnost, kajti tudi po zadnji recesiji, iz katere svet pravkar leze, smo lahko spoznali, da ni mogoče vztrajati zgolj na enem samem tržišču."

Kakšna naj bi bila Iskra po vaših načrtih, recimo, čez deset let?

„Kakšna naj bi bila Iskra čez deset let, je težko odgovoriti, je pa prav zdaj pred nami v osnutku dokument, ki se imenuje petletni plan. Njegove postavke že v precejšnji meri dajejo odgovor tudi na to vprašanje. Že prej sem omenil strateški premik v smeri elektronike. Če danes nastopamo s svojim izvozom v štiridesetih državah sveta, se bo v tem prihodnjem obdobju to število gotovo še podvojilo. Pri tem vidim bodočnost dolgoročnega povezovanja predvsem v deželah v razvoju. To ne samo zaradi tega, ker so te dežele lačne tehnologije in se želijo čimprej dvigniti iz zaostalosti, ampak tudi zaradi tega, ker nam to dolgoročno nakazuje zunanjepolitična linija naše države. So pa ta dolgoročna sodelovanja gotovo v vzajemnem interesu.

Poleg stikov z Indijo, kjer je Iskra opravila pionirsko vlogo pri uvajanju industrije v dežele v razvoju, imamo v pripravi še več projektov, kot so Tunizija, Turčija, Venezuela in Ekvador izmed dežel v razvoju. Pripravljamo pa tudi dolgoročne kooperacije z raznimi tvrdkami na zahodu.

Prav zdaj slavimo desetletnico sodelovanja z Braunom. Z NDR nadaljujemo kooperacijo na področju proizvodnje stikal."

Pri svojem sedanjem delu gotovo ne pozabljate, da ste po študijah pravnik? Kako se počutite v tem dinamičnem delu z vidika pravnih norm? Je pravo preživelo svoje pikolovske formalizme in postalo bolj življenjsko?

„Sem pravnik bolj po diplomi, kot po mentaliteti. Do prava sem prišel bolj zaradi tega, ker sem menil, da je ob delu, na katerem sem prej bil, to je na področju uprave, najlaže končati pravo.

Ko sem se prava lotil, sem tudi nameraval postati pravni strokovnjak. Vendar so me pozneje okoliščine zanesle na druga področja; svojih delovnih mest pa nikoli nisem sam izbiral.

Čeprav mi je še ostalo spoštovanje do pravne znanosti, pa lahko rečem, da se je zdaj pikolovska formalnost, ki je včasih za pravnike značilna, na novem delovnem mestu od mene povsem poslovila. Težko pa bi rekel, če je pravo samo postalo bolj življenjsko, kot je bilo. Prej bi rekel, da postaja pravo pri nas vse bolj politično, da je norm vedno manj, vse več pa načel in deklaracij.

Danes bi skoraj lahko združili pravno fakulteto s fakulteto za sociologijo in politične vede. Sam bi se pa zdaj gotovo odločil za študij — elektronike!"

Ali nam lahko pomagate pri svojem portretu še s tem, da nam za konec odkrijete še kako svoje posebno in osebno interesno področje?

„Če me vprašate, kaj mi je poleg Iskre in družine še področje, kjer se dobro počutim, potem je to prav gotovo radioamaterstvo. Po vojni sem postal tudi radioamater in verjetno bom temu hobiju ostal zvest vse življenje.

Že enajsto leto sem predsednik Zveze radioamaterjev Slovenije. Ni lepšega, kot je razvedrilo, če se po celodnevnem delu lahko zvečer lotiš zasebnih komunikacij, ki nimajo nobene zveze z dogajanjem čez dan."

In kakšne zveze ste doslej tako vzpostavili?

„Okrog vse zemeljske oble! Posebej prijetna mi je ostala v spominu zveza s sovjetsko raziskovalno ekipo na Antarktiki, pa z avstralsko ekspedicijo na Antarktiki, zanimive so bile tudi zveze z raznimi otoki v Polineziji, s Havaji, z razsikovalci na severnem tečaju."

Kako bi pa sklenili ta krog, če se spet vrnemo v Iskro?

„Več točk bi lahko navedel, ki so mi postale skoraj osebni problem. Eno je silna velikost organizacije in kompliciranost struktur, kar vnaša v našo organizacijsko sfero precejšnje probleme.

Drugo je dejstvo, da se sorazmerno slabo poznamo, čeprav delamo skupno. Tretje pa, da imam vselej občutek, kot da smo v gasilski akciji, da vselej tuli sirena.

Hitro preskakovanje z ene naloge na drugo pomeni stopnjevanje nervoze in dodatno psihično obremenitev. Zato sem bolj pristaš planiranega dela in hladnokrvne obravnave, vseh, tudi težkih položajev, ne da bi napenjali violino do njenih skrajnih možnosti, ker sicer struna rada poči."

Ste torej človek, ki se še tako zoprnega položaja loti smehljaje?

„Mislim, da sem res bolj na svetlo obrnjenega značaja, morda včasih še preveč. Svoj optimizem pa skušam prenašati tudi na okolico. Do drugih ljudi nikoli nočem biti grob. Ustvarjati odnose nadrejenih in podrejenih se mi upira. Če si druge podrejaš, podrediš tudi samega sebe!"

Mara Ovsenik

Proizvodnja ZP v septembru 1976

	Izpolnitev v 000			odnos m. r. do mes. pl.	odnos r. I–IX: let. pl.	odnos r. I–IX: pl. I–IX:	odnos r. I–IX/76: r. I–IX/75:
	I–IX/75	I–IX/76	mesečna r.				
TELEKOMUNIKACIJE	1,282.111	1,599.719	197.487	99,3	74,1	94,8	124,8
ELEMENTI	364.749	344.580	46.839	88,3	58,3	80,7	94,5
KONDENZATORJI	69.907	97.795	17.522	95,4	88,2	101,2	139,9
ŠIROKA POTROŠNJA	459.995	466.014	76.408	92,5	52,6	71,6	101,3
AVTOMATIKA	547.347	617.462	76.683	90,1	64,3	90,4	112,8
AVTOELEKTRIKA	305.220	319.526	42.929	87,9	51,1	81,6	104,7
EMO	266.480	247.837	28.645	77,3	57,8	80,5	93,0
SKUPAJ	3,295.809	3,692.933	486.513	92,8	64,1	87,0	112,0
ISKRA-COMMERCE	60.460	72.090	12.623	137,0	75,9	105,2	119,2
INŠTITUT ZA PRODUKTIVNOST IN METR.	11.095	14.378	1.094	112,8	73,7	95,5	129,6
SKUPAJ ZP ISKRA	3,367.364	3,779.401	500.230	93,6	64,3	87,3	112,2

Korotan — doklej še?

ALI BORBA ZA NAJOSNOVNEJŠE ČLOVEŠKE PRAVICE

Medtem ko se v OZN pripravlja resolucija o zaščiti narodnostnih manjšin, pa meče avstrijska vlada pesek v oči vsej svetovni javnosti (tako da bo v Avstriji kmalu zmanjkalo peska) z navideznim strinjanjem za reševanje tega problema, ki se vleče od podpisa avstrijske državne pogodbe naprej.

Za osvežitev spomina navajam člen 7. avstrijske državne pogodbe iz leta 1955.

Pravice slovenske in hrvatske manjšine:

1. Avstrijski državljani slovenske in hrvatske manjšine na Koroškem, Gradiščanskem in Štajerskem uživajo iste pravice pod enakimi pogoji kakor vsi drugi avstrijski državljani, vključno pravico do svojih lastnih organizacij, zborovanj in tiska v svojem lastnem jeziku.
2. Imajo pravico do osnovnega pouka v slovenskem ali hrvatskem jeziku in do sorazmernega števila lastnih srednjih šol. V tej zvezi bodo šolski učni načrti pregledani in bo ustanovljen oddelek šolske nadzorne oblasti za slovenske in hrvatske šole.
3. V upravnih in sodnih okrajih Koroške, Gradiščanske in Štajerske s slovenskim, hrvatskim ali mešanim prebivalstvom je slovenski ali hrvatski jezik dopuščen kot uradni jezik dodatno k nemškemu. V takih okrajih bodo označbe in napisi topografskega značaja prav tako v slovenščini ali hrvaščini kakor v nemščini.
4. Avstrijski državljani slovenske in hrvatske manjšine na Koroškem, Gradiščanskem in Štajerskem so udeleženi v kulturnih, upravnih in sodnih ustanovah v teh pokrajinah pod enakimi pogoji kakor drugi avstrijski državljani.
5. Dejavnost organizacij, ki merijo na to, da odvzamejo hrvatskemu ali slovenskemu prebivalstvu njegov značaj in pravice kot manjšine, se mora prepovedati.

V ospredju predstavniki italijanskih partizanov polagajo venec k spomeniku.

V sredini protestirata dva taboriščnika iz nekdanjih koncentracijskih taborišč.

Letos že enaindvajsetič v drugi republiki praznujejo avstrijski državni praznik 26. oktober, ki naj bi bil za vse Avstrijce simbol enakopravnega in demokratičnega sožitja in razumevanja v njihovi državi. Vendar je prav letošnji državni praznik za koroške Slovence simbol neizpolnjevanja člena 7 avstrijske državne pogodbe, simbol zapostavljanja manjšin in popuščanja nemškim nacionalistom na vseh področjih. Znano je, da Bolgarija Makedoncem odreka osnovno pravico do nacionalne enakopravnosti. Namesto, da bi avstrijski politiki takšno ravnanje obsodili, se raje povezujejo z bolgarsko vlado in negirajo obstoj katerekoli manjšine.

Jugoslavija je kot sopodpisnica avstrijske državne pogodbe iz leta 1955 odločno obsodila in zavrnila sklep avstrijske vlade, da popusti nemškim nacionalistom, da izvedejo posebno ugotavljanje manjšin. Naša država je vzorno uredila manjšinsko vprašanje, celo prizadeva si, da kulturne vrednote manjšin na našem ozemlju ne bi zamrle.

Leta 1973 so storilci, ki izhajajo iz vrst tistih organizacij, ki bi jih morala avstrijska vlada na podlagi sedmega člena prepovedati, zločinsko razstreliti partizanski spomenik na Robežu. Predstavljal je svobodo in enakopravnost narodov! (?) S tem dejanjem ni bil miniran samo spomenik, temveč tudi temelj avstrijske suverenosti. Prav ti ljudje vneto zagovarjajo preštevanje slovenske manjšine na Koroškem in prav njim je avstrijska vlada popustila ter revidirala avstrijsko državno pogodbo.

Štirinajstega novembra pa hočejo s pomočjo novega plebiscita statistično uničiti Slovence, ki na tej zemlji živijo že 1400 let. 14. novembra 1976 bo avstrijska vlada izvedla preštevanje manjšin v Avstriji. Na podlagi tega preštevanja, torej na podlagi številk in odstotkov, namerava deliti narodnostnim manjšinam „pravice". Vse to dela v prepričanju, da potrebujejo večje manjšine več pravic, manjše pa manj, ali pa sploh nobenih.

Koroški Slovenci so se odločili, da bodo ugotavljanje manjšine, ta nedemokratični in protimanjšinski ukrep, **bojkotirali!**

Zakaj bodo to storili?

- ker člen sedem avstrijske državne pogodbe iz leta 1955 ne predvideva preštevanja manjšin,
- ker je dobro znano, kje koroški Slovenci živijo,
- ker opravljajo vse obveznosti kot avstrijski državljani slovenske narodnosti in bi bil že skrajni čas, da se tudi avstrijska republika končno spomni svojih obveznosti do manjšine, ki jih že 21 let ni izpolnjevala.
- ker nikjer na svetu niso pravice naroda odvisne od odstotkov,
- ker hočejo enakopravno in mirno sožitje obeh narodov na Koroškem in
- ne nazadnje, ker so preštevanje zahtevali največji nasprotniki slovenstva, nemški nacionalisti, ki so v prvi vrsti zbrani okoli koroškega Heimatdiensta.

Kako bodo to storili?

Zapisali bodo drug jezik
Glasovali bodo neveljavno
Oddali bodo prazno glasovnico
Oddali bodo prazno kuverto
Ostali bodo sploh doma

NARODA, KI SE JE PRIPRAVLJEN BORITI, PA NIHČE NE MORE ZLOMITI.

Silvo Sladič

Razstava ob 10-letnici sodelovanja Iskra — Braun

V vhodnem objektu Iskrine poslovne stavbe v Ljubljani je te dni odprta zanimiva razstava z naslovom „Zgodovina britja". Razstava sodi v okvir proslavljanja 10-letnice uspešnega sodelovanja med zahodnonemško firmo Braun in Iskro. Odprta bo do 20. novembra. Razstavljeni brivski pripomočki so last Brauna, razen ene izmed vitrin, v kateri so brivniki, ki jih je imela in jih še ima Iskra v svojem proizvodnem programu.

Razstava ima pravzaprav dva glavna dela:

Prve vitrine vsebujejo brivske priprave iz različnih obdobij. Obsegajo obdobja od 3. tisočletja pred našim štetjem pa do 20. stoletja našega štetja. Orodja, oz. pripomočki, izhajajo iz Amerike, Nemčije, Italije, Afrike, Indije, daljnjega Vzhoda in od drugod. Načini britja v tem času so bili zelo različni — od uporabe najenostavnejše školjke za „ščipanje" dlake, preko nekakšnih rotacijskih nožev, brivnih nožev in aparatov z britvicami, pa tja do sedanjega Sixtanta.

Drugi del razstave sestoji iz miniaturnih maket brivnih strojev, ki so jih v 18. stoletju uresničili le na papirju, a — morda — na srečo niso bili nikoli dejansko izdelani in praktično uporabljeni.

Razstavo sta odprla direktor področja za stike z javnostjo Boštjan Barborič in vodja službe za kooperacijo z Braunom v delovni organizaciji Široka potrošnja TOZD TV Pržan Josip Milenkovič.

L. D.

ISKRA IEZE, TOZD KERAMIČNI KONDENZATORJI, ŽUŽEMBERK

Prizadevanja za boljše poslovne rezultate

TOZD Keramični kondenzatorji v Žužemberku je ena izmed organizacij, ki se že nekaj let sem otepa z mnogimi resnimi težavami. Le-te so na eni strani, posebej v letošnjem letu, povzročili spremenjeni pogoji na prodajnem področju, na drugi pa obstaja vrsta notranjih problemov, ki zavirajo in praktično onemogočajo boljše poslovne rezultate, kljub sicer prizadevanju delovnega kolektiva.

Med notranjimi problemi je prav gotovo na prvem mestu pomanjkanje strojnih zmogljivosti, ki bi omogočile izdelavo večjih serij in s tem manjšo obremenitev s fiksnimi stroški na enoto izdelka, hkrati s tem pa tudi rentabilnejšo proizvodnjo.

Naslednji notranji problem je v tem, da za svoje izdelke v zadnjih letih nimajo realnih kalkulacij, zato že nekako pet let poslujejo na robu rentabilnosti, pri takih finančnih rezultatih pa tudi ni posebnih možnosti za investicijska vlaganja, ki bi položaj v TOZD kaj prida izboljšala.

V obdobju zadnjih petih let so v TOZD Keramični kondenzatorji v Žužemberku spričo takšnega stanja lahko le pičlih 11 milijonov dinarjev vložili v izgradnjo novih zmogljivosti, pri tem pa je le manjši del tega zneska odpadel na prepotrebne stroje in opremo, kar razumljivo položaja v temeljni organizaciji združenega dela ni bistveno popravilo.

Sprememba prodajnih pogojev, oz. razmerja med prodajo na domačem tržišču in v izvozu, ki smo jo omenili na prvem mestu med problemi te naše TOZD, je zlasti letos povzročila hude težave.

Kot so načrtovali, bi namreč nekako 60 % letošnje proizvodnje morali prodati doma, ostalo pa v izvozu. Toda položaj se je tako spremenil, da so v prvi polovici leta, oz. tja do avgusta uspevali doma prodati le nekako 15 %, ostalo pa je k sreči našlo pot na tuja tržišča.

Šele ob koncu tretjega trimesečja se začenja stanje vidneje popravljati in tako so v tem obdobju uspeli izpolniti 45 % letnega načrta prodaje na domačem trgu, medtem ko pa so v tem času že 14 % presegli načrtovani letošnji izvoz. Iz tega sledi, da se je proti koncu leta le začel odpirati domači trg, kar daje upanje, da bo končna

(Nadaljevanje na 4. strani)

ISKRA–AVTOMATIKA

Letna konferenca Zveze mladih

V prostorih sejne sobe TOZD TELA na Savski cesti 3 je bila 20. oktobra letna konferenca koordinacijske konference ZSMS Iskra-Avtomatika. Predsednik konference Avguštin Ciuha je delegate osnovnih organizacij iz TOZD in delovne skupnosti skupnih služb seznanil z dnevnim redom, ki je obsegal: izvolitev organov konference, poročilo o delu koordinacijske konference za obdobje 1975-76, sprejem sprememb in dopolnitev pravilnika, volitve in sprejetje programa za obdobje 1976-77 ter sprejetje predračuna za isto obdobje.

Iz poročila o delu v lanskem letu lahko razberemo, da so se mladi v Iskra-Avtomatika aktivno vključevali v družbenopolitično delo, organizacije in samoupravne organe. Nekoliko slabši rezultati so se v programu pokazali le v zastavljeni nalogi, da povežejo delo in izmenjavo medsebojnih izkušenj vseh družbenopolitičnih organizacij v delovni organizaciji in povečajo aktivnost mladih komunistov v osnovnih organizacijah. Le-ta je kljub prizadevanju in sodelovanju pri organiziranju marksističnega krožka pri ZP Iskra nezadovoljiva.

Zato pa je toliko bolj razveseljivo številno vključevanje v delo mladinskih delovnih brigad na Kozjanskem, Suhi Krajini, Brkinih, Dražgošah, Moravi 75 in Kozari 76. Sodelovali so tudi na proslavah ob tridesetletnici osvoboditve v Ljubljani, Lescah, Novem mestu ter v Dobrem polju. Udeležba na protestnem zborovanju proti avstrijski manjšinski politiki pa sodi v vsakoletni program manifestativnih in družbenopolitičnih akcij, katere v večini organizirajo koordinacijske konference v občinah, kjer delujejo osnovne organizacije in konferenca ZSMS pri ZP Iskra.

Poročilo, ki je vsebovalo le večje akcije mladih v Iskra-Avtomatika, so predstavniki TOZD in delovne skupnosti skupnih služb dopolnili s prikazom dela v osnovnih organizacijah v preteklem letu. Čeprav je bilo delo osnovnih organizacij v celoti zadovoljivo, je bilo nekaj pripomb na pomanjkanje koordiniranja z navodili konference.

Po sprejemu sprememb poslovnika, ki določa, da mora imeti v koordinacijskem telesu vsaka osnovna organizacija enako število delegatov, so prisotni dali razrešnico dosedanjemu vodstvu in izvolili novega.

Za predsednika konference je bil ponovno izvoljen Avguštin Ciuha, za sekretarja Angelca Ivančič, za člane nadzornega odbora pa Miro Kragelj, Janez Šinkovec in Milan Rožman.

V programu dela, ki so si ga zastavili za obdobje 1976-77, se je koordinacijska konferenca ZSMS delovne organizacije Iskra-Avtomatika opirala predvsem na sklepe 5. seje CK ZKS in sklepe predsedstva ZSMS. Glavne smernice, ki so jih nakazali, obravnavajo predvsem naslednje naloge:

povečati delovanje koordinativnih teles na vseh področjih delovanja mladih,

v družbenopolitično izobraževanje vključiti več mladih delavcev in s tem v zvezi posebno poudariti, da mora članstvo v osnovnih organizacijah postati osnova za obnavljanje in krepitev ZK,

vse osnovne organizacije naj bi delovale na skupnih temeljih in še bolj povezano pristopile k reševanju problemov, s katerimi se srečujejo mladi pri delu in v življenju,

tekoče seznanjanje z rezultati poslovanja, razvojem, perspektivami in samoupravno organiziranostjo,

poseben poudarek na ustanovitvi informativne skupine in na organizaciji seminarja o učinkovitem obveščanju.

V razpravo o sprejetju programa je posegel tudi Ivo Klešnik, glavni direktor delovne organizacije, in v uvodu prisotne seznanil s poslovnimi rezultati v prvih devetih mesecih tega leta. Svoje podajanje je navezal na osnutek zakona o združenem delu in poudaril, da bodo glavno težo v reorganizaciji strokovnih služb, ki jo predvideva nov osnutek zakona, nosile družbenopolitične organizacije. Pri tem bodo morali tudi mladi, ki so združeni v eno izmed družbenopolitičnih organizacij v Iskra-Avtomatika, sodelovati pri vpeljavi določil zakona v delovni vsakdan naše organizacije.

V programu dela za naslednje leto je kritično ocenil pomanjkanje opisa nalog, kako bi mladi v večji meri sodelovali pri ustvarjanju boljših proizvodnih rezultatov (proizvodni program, ekonomičnost, produktivnost itd.) ki predstavljajo osnovni pogoj za delo družbenopolitičnih in drugih organizacij.

Na koncu so delegati sprejeli sklep, da bo za izpolnitev zadanih nalog za naslednje mandatno obdobje potrebno dobiti od temeljnih organizacij predlaganih 15.000 dinarjev, s katerimi bi krili stroške, ki nastanejo pri udeležbi na seminarjih, nakupu družbenopolitične literature, ipd.

Špela Murovec

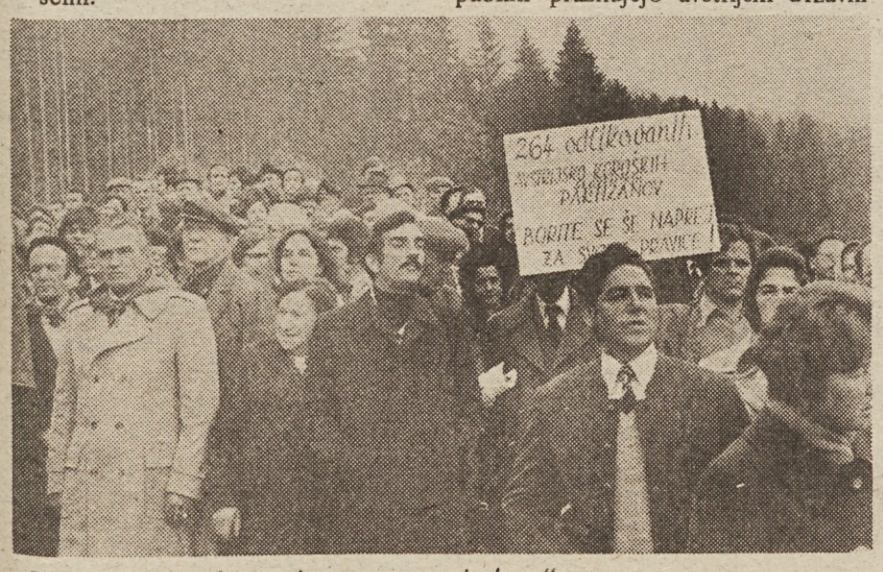

„Borite se še naprej za svoje osnovne pravice! . . ."

SKLEPI 2. SEJE SVETA ZK ZP ISKRA

(Nadaljevanje s 1. strani)

tržnih ali programskih razlogov ne bi ostali brez dela);

— vzpostavitev bolj enotne poslovne politike pri razdeljevanju družbenih sredstev (kar bo tudi pomembno pri interni banki);

— hitrejše in večje združevanje sredstev za nove projekte (ob upoštevanju, da se del dohodka vrača nazaj);

— intenzivno uvajanje dohodkovnih odnosov;

8. Izvajanje teh sklepov, predvsem pa izdelani delovni programi vodilnih delavcev in izvajanje teh programov naj bodo merilo za vrednotenje vodilnih delavcev.

9. Svet ZK ZP Iskra zadolžuje OO ZK, da organizirajo sestanke OO ZK, na katerih bodo obravnavali te sklepe in njihov pomen. Pri tem morajo vse sklepe obravnavati tako, da bodo za vsebino razprave vzeli problematiko svoje TOZD (oz. skupnih služb). Vsi sklepi postanejo obveza za vse komuniste, ki jih sprejmejo OO ZK.

Rok razprave: 20. 11. 1976.

Nadzor nad izvajanjem tega sklepa imajo sveti ZK v DO, predvsem pa njihovi sekretarji. Sekretarji svetov ZK v DO bodo poročali sekretariatu sveta ZK ZP Iskra.

10. Komunisti zadolžujemo svoje člane v sindikatih, da obravnavajo te sklepe in njihov pomen tudi v sindikalnih organizacijah in da na tej osnovi sprejmejo zadolžitve.

11. Komuniste v samoupravnih organih pozivamo, da se odločno zavzemajo za konkretne sklepe na osnovi tega dokumenta, stabilizacijske gospodarske politike in sprejetih osnov srednjeročnega gospodarskega razvoja.

12. Poslovodni organi TOZD o izvajanju sklepov morajo obveščati OO ZK, poslovodni organi DO pa svet ZK v DO.

Poslovodni organi SOZD naj obveščajo sekretariat sveta ZK ZP Iskra.

13. Svet ZK zadolžuje sekretariat sveta ZK ZP Iskra, da ocenjuje izvajanje tega dokumenta.

Elektronika prodira tudi na področje avtoelektričnih izdelkov

Sodobna elektronika hitro in nezadržno prodira na vsa industrijska in druga področja. Razumljivo pri tem sodobna avtomobilska industrija ni in ne more biti nikakršna izjema.

V današnje avtomobile vgrajujejo vedno več elektronskih naprav, ki odlično zamenjujejo dosedanje mehanske in elektromehanske. Gre za elektronske regulatorje napetosti, za avtomate za smerne kazalce, naprave za vbrizgavanje goriva in za vrsto drugih, ki se porajajo razvijalcem takorekoč iz dneva v dan.

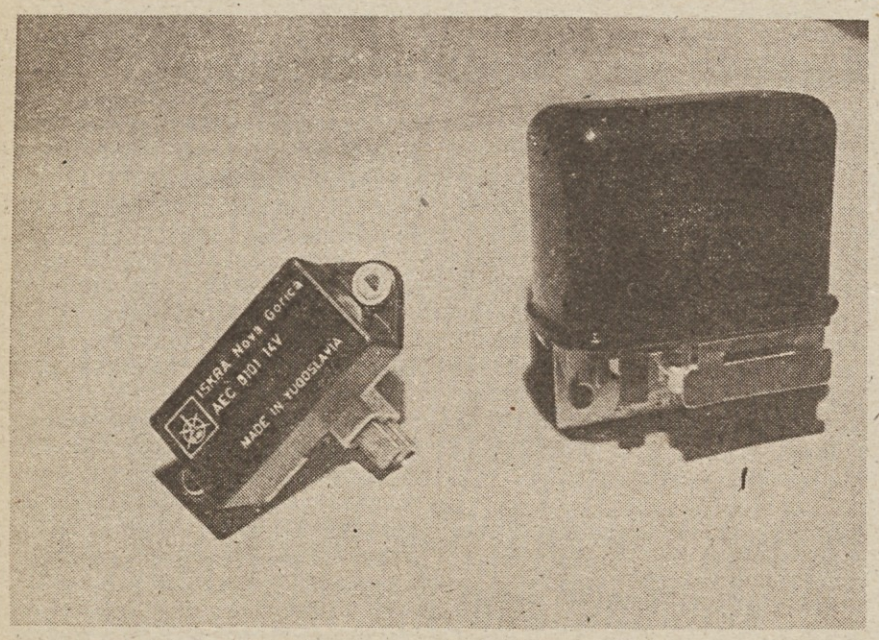

Levo naš novi elektronski, desno dosedanji elektromehanski regulator napetosti.

Vse te naprave odlikujejo tehnične karakteristike, cenenost in zanesljivo delovanje, zaradi svojih bistveno manjših dimenzij pa so tudi veliko bolj uporabne od mehanskih in elektromehanskih.

Na področju uvajanja elektronike tudi Industrija avtoelektričnih izdelkov v Novi Gorici noče zaostajati, pač pa z lastnimi funkcionalnimi rešitvami skuša dohiteti dosežke tovrstne industrije v svetu.

Elektronski regulator napetosti, naprava, ki uravnava napetost električnega toka, katerega proizvaja v avtomobilskem motorju alternator (ta napetost ni enakomerna, pač pa se spreminja v sorazmerju s hitrostjo delovanja motorja in števila porabnikov tega toka), je prav gotovo ena izmed tistih elektronskih naprav, ki jo za zdaj že najbolj množično vgrajujejo v sodobne avtomobile.

Uspeh Iskre–Avtoelektrike na tem področju je več doma razvitih izvedb elektronskih regulatorjev napetosti za 12 V in 24 V vire napetosti. V TOZD Generatorji in elektronika so letos začeli izdelovati elektronske regulatorje napetosti z oznako AEC 0101 14 V za osebna vozila. Naš domači elektronski regulator napetosti povsem ustreza le-temu znane nemške firme Bosch, ki so montirani na vozilih Audi, VW–Golf, VW–Pasat in na drugih.

Naš elektronski regulator napetosti lahko montirajo na vsa vozila, ki so opremljena bodisi z alternatorji G 1 in K 1 firme Bosch ali pa z Iskrinimi alternatorji AAG. Doslej so na naša vozila Zastava 101 vgrajevali elektromehanske regulatorje napetosti ARA 0108 14 V, pridobitev pa so novi elektronski.

Ne gre, da bi znova pojasnjevali prednosti elektronskega pred elektromehanskim regulatorjem napetosti, vsekakor pa je domača izvedba te elektronske naprave lep uspeh naših strokovnjakov, za katere pa najbrž velja, da s tem še niso rekli zadnje besede.

V TOZD Generatorji in elektronika uspešno deluje oddelek elektronike, ki za svoje zahtevno delo potrebuje tudi ustrezno opremo in instrumente. Nekaj le-teh je oddelek elektronike dobil pred časom, kot na primer: osciloskop, signal-generator in najpomembnejši med njimi viso-set.

Slednji instrument je med njimi prav gotovo najpomembnejši, ker pomaga pri izdelavi elektronskih regulatorjev napetosti za vozila Zastava 101. Pri tem regulatorju je namreč tiskano vezje tako drobceno, da ga je s prostim očesom komaj mogoče razločiti.

Koristna pridobitev v TOZD Generatorji in elektronika – viso-set.

Viso-set, naprava, ki rahlo spominja na mikroskop, z menjavo ustreznih objektivov lahko prikaže 5, 10 ali celo 20-kratno povečavo tiskanega vezja, s tem pa seveda olajšuje pregled sicer res drobcenih spojev, parazitnih vezi in drugega. Prav zato viso-set za oddelek elektronike v TOZD Generatorji in elektronika v Novi Gorici pomeni odlično pridobitev.

Seveda pa v tem oddelku s tem potreb še ni konec, saj bi potrebovali še marsikaj, kar bi jim olajševalo delo in pripomoglo, da bi elektroniko še hitreje uvajali na področje proizvodnje avtoelektričnih izdelkov.

–ko

PRIZADEVANJA ZA BOLJŠE POSLOVNE REZULTATE

(Nadaljevanje s 3. strani)

prodajna realizacija TOZD Keramični kondenzatorji v Žužemberku boljša.

Razumljivo jim je sprememba razmerja med domačim trgom in izvozom v prvi polovici leta povzročila še nove preglavice, saj niso bili pripravljeni na tolikšni in zahtevnejši izvoz, pri obstoječem stanju pa tudi niso mogli doseči boljše konkurenčnosti v tujini.

Kljub znakom, ki obetajo ugodnejši zaključek poslovnega leta 1976 v primerjavi s težavami zlasti v prvi polovici leta, je stanje v TOZD Keramični kondenzatorji postalo takšno, da narekuje temeljite analize proizvodnega programa, izrabo obstoječih notranjih rezerv in rešitev vseh problemov, kar naj bi privedlo do ustrezne realne lastne cene njihovih izdelkov, do večje rentabilnosti in konkurenčnosti, hkrati pa zagotovilo TOZD jasnejšo prihodnost in ustrezen nadaljnji razvoj v okviru IEZE in ZP Iskra.

Temeljite analize celotnega proizvodnega programa so se pred časom lotili že sami, vendar pa je vse to osrednja naloga posebne komisije, ki je bila pred nedavnim sestavljena iz predstavnikov IEZE, ZPI, oddelka za gospodarstvo občinske skupščine Novo mesto in TOZD Keramični kondenzatorji. S strani IEZE sodelujejo v komisiji Marjan Henigman, Jože Šurc in Igor Pompe, s strani ZPI Milan Železnik, Miloš Kobe in Anton Bukinis, Marjan Simič iz občinske skupščine Novo mesto ter Alojz Menčin, Andrej Češnovar in Janez Suhadolnik iz TOZD Keramični kondenzatorji.

Omenjena komisija je že začela z delom in je njena naloga v dveh mesecih nakazati vse potrebne ukrepe, da bi TOZD Keramični kondenzatorji v Žužemberk lahko prebrodila obstoječe težave in slednjič stopila na pot nadaljnjega razvoja in napredka, ko je ne bodo več dušile težave, s kakršnimi se otepa zadnja leta.

–J. C.–

Odbor za medsebojna razmerja
ISKRA–IEZE
TOZD–TOVARNA SPECIALNIH ELEMENTOV IN MATERIALOV (SEM)
Ljubljana, Tržaška 2

objavlja prosta delovna mesta:

1. v Razvojno-raziskovalni enoti temeljne organizacije v RR laboratoriju elektromehanskih elementov in v RR laboratoriju elektronika:

2 RAZVIJALCA I.

Pogoji:
visokošolska izobrazba ustrezne tehnične stroke; končana pripravniška doba, brez prakse; pasivno znanje dveh svetovnih jezikov; ali
višja izobrazba ustrezne tehnične stroke; pet let prakse;
pasivno znanje dveh svetovnih jezikov
Osebni dohodki od 5.600 din dalje

2 RAZVIJALCA II.

Pogoji:
višja šolska izobrazba ustrezne tehnične stroke;
tri leta prakse; pasivno znanje enega tujega jezika;
ali srednješolska izobrazba ustrezne tehnične stroke; pet let prakse;
pasivno znanje enega tujega jezika
Osebni dohodki od 5.150 din dalje

2. 1 KONSTRUKTER II.
za samostojna dela v konstrukciji

Pogoji:
višješolska izobrazba strojne stroke; dve leti prakse
Osebni dohodki od 5.150 din dalje

Vabimo interesente, da pošljejo pismene ponudbe v roku 15 dni ali se osebno zglasijo v kadrovski službi TOZD SEM Ljubljana, Tržaška 2

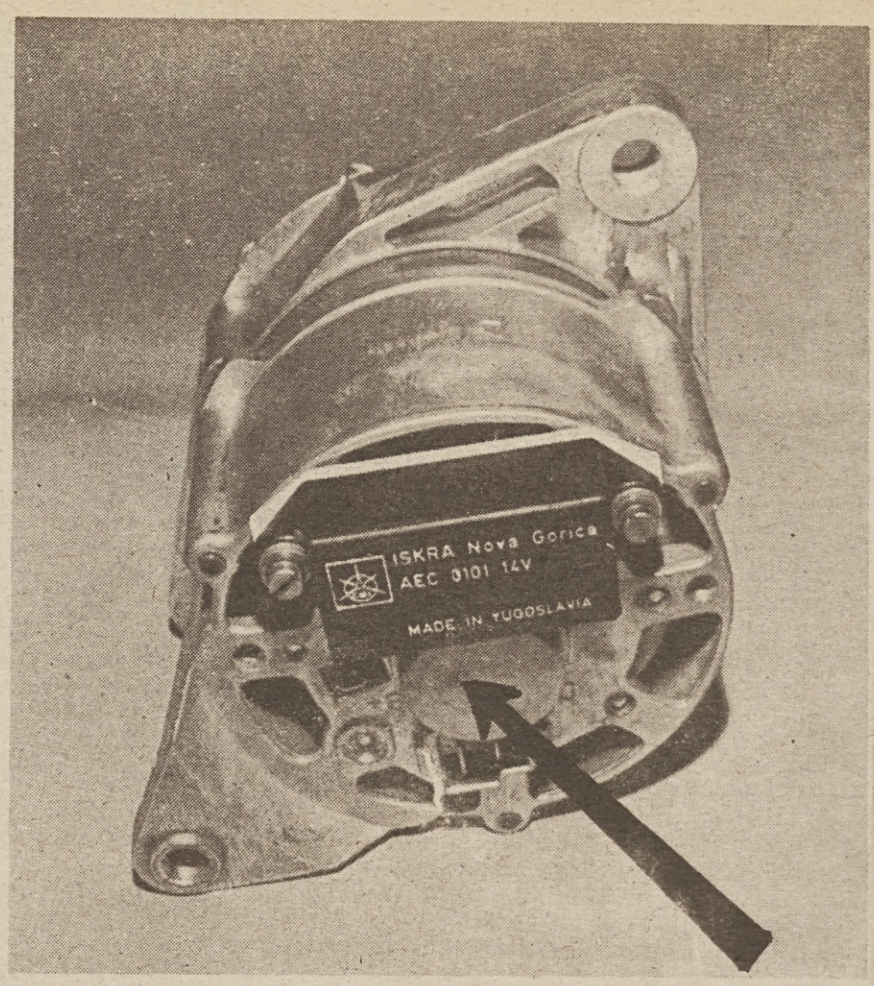

Puščica kaže elektronski regulator napetosti, pritrjen na alternator za zastavo 101.

Misli o počitniškem delu in pripravništvu

Vsi naši štipendisti imajo dolžnost, da med počitnicami en mesec preživijo na delu v svoji bodoči tovarni. Za mlade strokovnjake pa predvideva zakon pripravniški staž od pol leta do enega leta in pol, kakor določi DO. Kako se v tem času izpopolnjujejo dijaki in študentje ob praktičnem delu? V različnih tovarnah zelo različno, ponekod jih skrbno pripravljajo za bodoče delo, ponekod pa so prepričani, da se mora mladi strokovnjak sam znajti. Nekaj mnenj o tem!

MIRKO IVANČIČ, študent, predsednik Kluba štipendistov Iskre:

Letos smo med našimi kolegi naredili anketo o počitniški praksi. Večina se je pohvalila, da so jih v tovarnah lepo sprejeli, zlasti sodelavci so bili res tovariški. Nekateri so se celo pohvalili da je bilo lepo „ker ni bilo treba veliko delati.“ Nekatere je kadrovska služba poslala na oddelek v proizvodnji, tu so sedli na delovno mesto. Pokazali so jim, kaj naj delajo in tu so preživeli počitniško prakso.

MIRKO IVANČIČ: Na praksi bi morali dobiti dijaki in študentje nekaj več kakor le delo in malico.

O poslovanju, samoupravljanju, zmožnostih tovarne in njeni problematiki pa večina ni zvedela nič. Presenečeni smo bili nad rezultati ankete, ker smo pričakovali, da naši kolegi od prakse odnesejo več, da praktično vidijo, kar so se naučili v šoli. Pa je praksa žal precej drugačna!

MARTINA BOLE, psihologinja v kadrovski službi IC:

Tu bi nam lahko pomagala tudi šola. Ekonomska srednja šola da svojim dijakom dober program prakse, ki pomaga mentorjem v praksi pokazati, kar so se dijaki naučili v šoli. Hkrati je to dober pedagoški kažipot za zmožnosti dijaka in njegove potrebe.

MARTINA BOLE: Dober program bi bil zelo koristen.

Pogostokrat pa so v delovnih organizacijah na praksi po dva, trije praktikanti in tako majhnim skupinicam kadrovske službe ne morejo organizirati večjih predavanj in teoretičnega uvajanja v samoupravo. Sicer pa „hudič ni tako črn, kakor ga slikajo“.

Priznati moramo, da mnogi učenci, dijaki in študentje pohvalijo prizadevne mentorje in povedo, da so mnogo pridobili. Predvsem pa so vsaj od daleč spoznali problematiko tovarn in oddelkov, v katerih so delali.

(Nadaljevanje na 5. strani)

BERNARD LENARDIČ: Z dobro voljo smo jih že mnogo usposobili.

Vsestransko koristna izboljšava

enostavitev montažnega postopka ri kabliranju avtomatskih telefonskih entral

Že ob prevzemu tehnične dokuentacije licenčnega partnerja za ektronsko avtomatsko telefonsko entralo tipa Metaconta 10 – C – TM iz Antwerpna v Belgiji – so strovnjaki montažne operative v TOZD lontažno-servisni organizaciji ugotavali potrebo po poenostavitvi montažega postopka pri polaganju veznih ablov. Le-ti se prvotno polagajo v t. n. pločevinasta korita, pritrjena nad

Blagoje Mičić dela na semi-elektronski tranzitni telefonski centrali s 6.000 vodi v objektu PTT Ljubljana.

stojalnimi vrstami telefonskih central.

Način polaganja veznih kablov, ki je bil razviden iz posredovane dokumentacije licenčnega partnerja, je deloma že nakazoval želeno rešitev. To je bil način, pri katerem omenjena korita sicer niso več v uporabi, bil pa je še vedno omejen na izvedbo, ki strogo določa potek kabliranja. Strokovnjaki iz DO Industrije telekomunikacij so se po eni strani oprli na obstoječo rešitev, po drugi strani pa tudi ugotovili njeno togost in nepraktičnost. Izhajajoč iz te ugotovitve so usmerili svoje tehnično znanje in izkušnje v iskanje čim ustreznejše tehnične rešitve za izdelavo take konstrukcije, ki bi omogočala po eni strani elastičnost same izvedbe, po drugi pa pomenila nov korak v tehnično-tehnološki osamosvojitvi.

Od prvega primerka želene konstrukcije v Kanalu (PTT Nova Gorica) pa do že tehnološko dokončno oblikovanih mrežnih konstrukcij (ki so že montirane pri nekaterih tranzitnih centralah tipa M 10 C in Crossbar centralah novejšega datuma za področje SR Slovenije) je bilo preizkušenih več načinov tehničnih rešitev. Pri tem je šlo tako za vprašanje izbire materiala kot tudi njegove tehnološke zaščite. Danes je konstrukcija že dovršena, ustrezno tehnološko obdelana in pri večini Iskrinih poslovnih partnerjev ugodno sprejeta.

Tehnika montaže mreže je tako sedaj dokaj enostavna, ker je predpriprava konstrukcije zelo kvalitetna. Z novo mrežno konstrukcijo so skrajšali čas, potreben za kabliranje in hkrati prihranili pri količini kabla. Dostop do kablov je hitrejši in enostavnejši kot pri klasični izvedbi.

Strokovnjaki iz Industrije telekomunikacij si prizadevajo, da bi omenjeni tip konstrukcije v bodoče vgrajevali še na ostalih sistemih telefonskih central, izdelanih v Iskrini Industriji telekomunikacij. Gre ne le za poenotenje sistema in dela projektivne organizacije, pač pa hkrati za iskanje možnosti notranjih rezerv – tako zviševanja produktivnosti kot tudi zmanjševanja materialnih stroškov.

T. Š.
V. B. R.

ISKRA–Industrija širokopotrošnih izdelkov
TOZD – Tovarna antenskih naprav Vrhnika
Idrijska c. 42

objavlja naslednja prosta delovna mesta:

1. Vodja razvoja
   – visoka strokovna izobrazba (elektro-šibki tok) s 3-letno prakso
   – višja strokovna izobrazba (elektro-šibki tok) s 5-letno prakso
   – pasivno znanje tujega jezika

2. Razvijalec
   – visoka strokovna izobrazba (elektro–šibki tok) brez prakse
   – višja strokovna izobrazba (elektro–šibki tok) z 2-letno prakso
   – pasivno znanje tujega jezika

3. Konstruktor:
   – višja strokovna izobrazba (strojna smer) z 2-letno prakso
   – srednja strokovna izobrazba (strojna smer) s 4-letno prakso
   – pasivno znanje tujega jezika

4. Analitik delovnega časa
   – srednja strokovna izobrazba strojne ali elektro smeri s 4-letno prakso
   – zaželen tečaj za WF sistem

5. Elektromehanik
   – KV delavec s prakso do 3 let

6. Delavec (–ka) na montaži
   – dovršena ali nedovršena osemletka

7. Vrtar – čuvaj
   – moški, starost nad 20 let
   – zaželen tečaj za gasilca

Pismene prijave pošljite na gornji naslov v 15 dneh po objavi.

Pritrjevanje mreže na osnovno konstrukcijo stojal.

Skrb za življenjsko raven delavcev

(Ali popotovanje od Godešiča do Reteč)

V ponedeljek zjutraj sem se odpravil v Gospodinjske aparate v Retečah. Do Godešiča je šlo vse v redu. Tu pa je cesta zaprta. Po stranski poti sem zavozil čez polja proti tovarni. Pa ni šlo! Cesta se je izgubila ob progi. Poizkusil sem z ljubljanske strani. Cesta zaprta! Tako sem moral peš prečkati progo tik ob napisu: Prehod prepovedan, smrtno nevarno!

V splošnem sektorju sem „pojamral“ o svojih težavah. Pa so rekli, da mi je šlo še kar gladko. Cesta Jeperca – Škofja Loka je namreč zaprta v dolžini enega kilometra. Cesto širijo in modernizirajo. (En kilometer tri mesece !!!)

Ob zaprti cesti pa je Iskra v Retečah in so tako zaprti za ves promet. Sosedje so svoje poti in dohode zaprli. Milica jim je odstranila rampe. Pa so jih spet postavili. Tako nobeno jutro ne vedo, s katere strani bodo lahko „ilegalno“ smuknili v tovarno z avtomobili. Ali pa se peš prebijajo od avtobusa čez gradbišče, med valarji in kupi gramoza in peska.

Ker so bili vsega siti, so povabili novinarja Glasa, da bi nemogočo zadevo slikal in opisal. Pa – čez noč so bile vse polprivatne poti odprte in rampre odstranjene. No – zdaj že asfaltirajo cesto in v nekaj dneh – vsaj upanje je – bo cesta spet odprta in „šverca“ ne bo več.

Po vseh teh peripetijah sem se le srečal z referentom za družbeni standard – Miro Hafnerjevo. Povedala mi je, da ji dela nikoli ne zmanjka, saj ima na skrbi menzo, stanovanja, standard na delovnem mestu v tovarni in še vrsto nalog.

V menzi ne kuhajo sami, ampak kupujejo pripravljene tople obroke pri trgovskem podjetju Loka, kar je ceneje. Hladna jedila in pijače pa imajo v lastni režiji. Seveda je topli obrok regresiran po sindikalni listi.

Mira Hafner – referent za družbeni standard v TOZD TGA.

Stanovanja pa so problematična kot povsod. Prosilcev je znatno več kot zbranih sredstev. Letos bodo zbrali 95 starih milijonov v ta namen. Lani so dobili individualni graditelji iz tega fonda po 6 starih milijonov, letos pa bodo dobili po 8, novi etažni lastniki v blokih pa po 11 starih milijonov. Vse to dodeljuje odbor za družbeni standard po pravilniku o delitvi sredstev iz sklada skupne porabe. To pa še zdaleč ne bo dovolj za vse potrebe delavcev. Stanovanj še vedno manjka in družine, zlasti mlade se ne morejo osamosvojiti.

Tudi sicer skrbijo za standard na delovnem mestu. Saj so predlanskim dogradili novo stavbo, v kateri je zdaj del montaže, sodobna skladišča in nekaj upravnih prostorov. Velika pridobitev je tudi verižni transporter, ki je delavcem olajšal delo, prihranil mnogo prostora in pospešil notranji tansport.

Predvsem pa je nova stavba omogočila razredčiti prenatrpano proizvodnjo in montažo. Tako je več zraka, svetlobe in boljše počutje zagotovljeno vsem delavcem. Skrbijo pa tudi za tiste, ki delajo na delovnih mestih s povečano nevarnostjo za zdravje. Take so v Retečah lakirnica, emajlirnica in oddelek, kjer pripravljajo azbestno volno za izolacijske obloge grelnih naprav. Delavci tu dobijo na delovnih mestih čaj, nekaj več dopusta in seveda se to pozna tudi pri ODD.

–K. F.–

Horjulčani za Posočje

Tako, kot v drugih TOZD ZP Iskra v tovarni elektronskih instrumentov v Horjulu niso ostali ob strani, ko je katastrofalni majski potres poleg področij v severni Italiji prizadejal naše Posočje. Takrat so delavci TOZD Elektronika v Horjulu za pomoč prizadetim Iskrašem v Posočju prispevali svoj enodnevni zaslužek.

Ko se je v začetku septembra zemlja v Posočju znova zatresla in je potres uničil še preostalo po majskem potresu, škoda pa narasla na še bolj katastrofalen obseg, so se delavci Iskre v Horjulu spet izkazali.

Za omilitev posledic potresa so namenili 16. septembra svoj štiriurni zaslužek v višini 23.000 dinarjev, tem sredstvom pa so dodali še nadaljnjih 15.000. katere je sindikalna organizacija tovarne nameravala uporabiti za stroške predvidenega sindikalnega izleta v Doberdob v Italiji. Le-temu so se delavci soglasno odrekli in tako v septembru poslali prizadetim v Posočju skupno 38.000 dinarjev dobrodošle pomoči.

–C–

V nova stanovanja

V ponedeljek, 18. oktobra, so v novi Poslovni hiši v Škofji Loki na skromni slovesnosti podelili šestnajst solidarnostnih stanovanj. Med drugimi ga je dobila tudi Jožica Arhar iz Iskre – Gospodinjski aparati.

Ko je dobila odločbo, jo je stisnila k sebi in poljubila. Po slovesnosti sem jo vprašal, kako da je tako vesela. „Kaj bi ne bila. Stanovala sem v podstrešni sobici – v „frčari“. Pozimi je bilo mraz, poleti vročina. Stranišče je bilo za hišo in tekoča voda v potoku. To je bil ves moj „komfort“. V eni sami sobi sem se stiskala s sinom. Zdaj veste, zakaj sem vesela? “

Jožica Arharjeva je samo ena v vrsti ljudi, ki si ni mogla pomagati sama do stanovanj. Zato pa jih je mogoče zgraditi s skupnimi močmi, kar dela Stanovanjska skupnost z združenimi sredstvi.

V škofjeloški občini imajo v srednjeročnem programu izgradnje stanovanj načrtovanih 1500 stanovanjskih enot, doslej pa so jih od leta 1971 s pomočjo združenih sredstev zgradili 821. Od tega 524 v blokih in 297 v zasebnih hišah.

V blokih je vsako četrto stanovanje solidarnostno. V zadnjem letu so Iskraši dobili 15 stanovanj – iz Elektromotorjev v Železnikih 11 in iz Gospodinjskih aparatov v Škofji Loki štiri. Precej več pa so jih kupili in zgradili ob posojilih iz združenih sredstev.

V kratkem bo Samoupravna stanovanjska skupnost v Škofji Loki dala v razpravo nov Samoupravni sporazum o odvajanju sredstev za stanovanjsko gradnjo. Prispevek naj bi bil večji, saj je potreb tudi več, kakor je dozdaj denarja. Upajo, da bodo v srednjeročnem obdobju 1976-80 zgradili in pomagali zgraditi 1500 stanovanj.

Številka ni utopična, saj so jih dogradili letos 255, v letih od 1971 do 1975 pa 821. Vsekakor za škofjeloško občino mnogo.

FY

Jožica Arhar je bila vesela novega stanovanja.

Novo stanovanjsko naselje Podlubnik, zadnja na sliki je nova 14-etažna 55-stanovanjska stolpnica.

MISLI O POČITNIŠKEM DELU IN PRIPRAVNIŠTVU

(Nadaljevanje s 4. strani)

BERNARD LENARDIČ, kadrovik in predsednik komisije za štipendije:

Resnica bo nekje na sredi. Tudi kadrovske službe nimajo lahkega dela. Poleg rednih službenih nalog opravljajo še službo glavnega mentorja in vodje prakse. Vsi nismo pedagogi za vse stroke. Pokažemo pa radi vse, kar mladega človeka zanima. Večina študentov prizadevno sledi delu in življenju tovarne.

Žal pa srečujemo mlade ljudi brez delovnih navad, ki bi jim bilo treba stati za hrbtom. Ta manjšina često kvari resno ubranost prizadevanj praktikantov in mentorjev. Sicer pa praksa kaže, da smo vzgojili že vrsto dobrih praktikov – torej le ni vse tako slabo.

KF

Orientacijski pohod

V sobotnem meglenem jutru 23. oktobra so se pričele zbirati ekipe pred zimskim kopališčem v Kranju, kjer je bil start in hkrati cilj že tradicionalnega orientacijskega pohoda, ki ga vsako leto organizira mladina

Streljanje z zračno puško je bila ena izmed disciplin.

TOZD TEA. Tokrat ji je pri organizaciji priskočil na pomoč sindikat TOZD TEA, vključila pa sta se tudi odbor za splošni ljudski odpor (SLO) ter vodstvo omenjene TOZD.

Ekipe so prijavile samo štiri TOZD Elektromehanike. Na startu bi moralo biti zbranih 9 ekip. Žal jih je nekaj manjkalo ali pa so bile nepopolne.

Na kontrolnih točkah, ki so bile postavljene ob 6100 m dolgi progi, so se morale ekipe orientirati s kompasom po specialki in odkriti kontrolne točke. Tu pa so potem odgovarjale na vprašanja iz politike, športa, znanosti idr. Seveda je bilo treba tudi razstaviti puško M 48, streljati v tarčo z zračno

Ekipe udeležencev pohoda in kontrolorji po končanem pohodu.

puško, skočiti v daljino, vreči bombo, odgovoriti na vprašanja iz prve pomoči ter pri tem pokazati tudi praktično znanje. Rešiti je bilo treba še topografsko nalogo, tako da ni bila odločilnega pomena samo kondicijska sposobnost, temveč tudi znanje.

Organizatorji orientacijskega pohoda so o njem menili tole: Marinček Jože: „Tekmovalna proga je bila dobro pripravljena. Škoda, da so nekatere

Skočiti je bilo treba tudi v daljino.

TOZD „zatajile", da ne bom rekel, katere! Koncepcija SLO je bila na pohodu popolnoma zajeta v vseh pogledih. Upam, da se bo naslednjega pohoda udeležilo večje število ekip, hkrati pa bi se rad zahvalil tov. Golob Pavlu, ki je znatno pripomogel pri organizaciji."

Krč Miro: „Tradicionalni orientacijski pohod je vidno napredoval v organizacijskem pogledu, saj ga spremljam že od vsega začetka. Sodelovali so SLO in sindikat TEA, oddelek za narodno obrambo SO Kranj ter občinski sindikalni svet. Pohvalno je nadalje to, da je svojo ekipo sestavilo tudi vodstvo TOZD TEA. Poiskati moramo samo vzroke slabe udeležbe posameznih TOZD. Zahvaljujem se sindikatu za denarno pomoč kakor tudi vsem sodelujočim.

Ekipa se je znašla na slepem tiru.

Potrebno je pripraviti še več podobnih manifestacij, ki niso samo rekreacijskega značaja."

Pavle Golob – predsednik ocenjevalne komisije: „Vsi kontrolorji na kontrolnih točkah so bili točno obveščeni, kako morajo ravnati, tako da je pohod potekal brezhibno. Proga je bila na večjih razdaljah označena z orientacijskimi smerokazi „Svarun", kar je bilo zelo dobrodošlo zaradi goste megle. V naslednjem letu naj bi se tekmovanja udeležile tudi kombinirane ekipe taborników, ZB, sindikata, ZK ter seveda mladincev."

Ekipa TEA III v sestavi: Janc Jože, Benegalja Ivan, Dvoršak Borut in Strniša Franci je s komaj petimi točkami prednosti zasedla prvo mesto – pred ekipo TEA I, ki so jo sestavljali najstarejši člani od zbranih ekip. Bili so lahko vzgled vsem ostalim, tudi mladim! Kaj pa meni ekipa TEA I o organizaciji in poteku tekmovanja?

Jože Teran: „To je bil prvi poizkus, drugič bo še bolje. Izkušenost je premagala mladost. Imeli smo samo malo smole pri streljanju in bili bi prvi! Naslednje leto bomo prijavili več ekip. Nasploh pa lahko označimo organizacijo kot dokaj uspešno."

Lojze Blaznik: „Starejši člani so pogrešali večjo udeležbo tekmovalk, čeprav smo imeli eno v ekipi. Na pohodu smo enkrat zašli na slepi tir, nato pa še v koruzo."

Anton Knap: „Po 35. letu moraš začeti spet 'migati'. Držali smo se načela, da je važno sodelovati."

Meta Šparovec: „Srečna sem, da sem bila član tako dobre ekipe. Škoda je samo, da sem pri streljanju namesto tarče ustrelila „kozla".

Drugouvrščena ekipa TEA I rešuje naloge iz prve pomoči.

Ekipa je enoglasno zatrdila: „Še se bomo udeležili tovrstnih tekmovanj oziroma pohodov." Pohvalila je tekmovalno progo kakor tudi organizacijo. To sta potrdili tudi prvouvrščena ter ekipa ATC. Slednja je v sestavi: Mokič Boris, Planinc Marjan, Gorjanc Franc in Šmid Janez zasedla tretje mesto.

Poleg knjig „Kapelski kresovi", ki jih je prejela ekipa TEA III, smo izžrebali še tri mladince izmed sodelujočih ekip in jih nagradili s celoletno naročnino „Obrambe". Ob zaključku pa so se vsi udeleženci strinjali z ugotovitvijo, da se tovrstne oblike pohodov morajo nadaljevati ne samo v Elektromehaniki, temveč tudi na nivoju ZP Iskra.

Silvo Sladič

TOZD BATERIJE ZMAJ

Bogata planinska dejavnost

Za delovni kolektiv TOZD tovarna baterij Zmaj velja, da ima v svoji sredi številne ljubitelje planin, ki prav neradi zamudijo priložnost za obisk tega, ali onega planinskega vrha ob koncu tedna, najsi bo vreme lepo, ali tudi manj lepo.

Najbrž v teh vrsticah ne bomo zajeli vseh planinskih izletov in tur, ki so jih že letos opravili, vendar pa bo dovolj za opravičilo naslova že bilanca izletov, ki so jih planinci Zmaja izvedli v juliju in avgustu letos. Za dan borca je deset Zmajevih planincev obiskalo Triglav, naslednji teden pa je nekoliko manjša skupina „zavzela" Storžič. V času od 22. do 25. julija je skupina planincev–Zmajevcev prešla pot prijateljstva po avstrijskih vrhovih Sonnblick (3.106 m), Petzek (3.283 m) in Hochstadl (2.680 m).

V avgustu – 13. in 14. je trinajst Zmajevih planincev osvojilo vrh Jalovca, teden dni pozneje pa je že sledil 6. Zmajev pohod, v katerem je šestnajst planincev obiskalo Žvižgovec, Korošico, Ojstrico in Kamniško sedlo, pohod pa so zaključili v Kamniški Bistrici. Teden dni pozneje so skupno s planinci tovarne Saturnus obiskali še Vogel, Razor planino, Rodico in Črno prst.

Najbrž s svojo aktivnostjo niso prenehali tudi v septembru in oktobru, kolikor jim je pač bilo vreme naklonjeno. Sicer pa planinci Zmaja ne odnehajo tudi, če jih na poti zaloti dež, ali celo snežni metež (pod Korošico), kot se je dogajalo skoraj na vseh njihovih poletnih vzponih.

Namerno, hoteč izzvati Zmajeve planince, da bi nam o svojih planinskih izletih sami kaj napisali, smo v dokaz njihove aktivnosti izvzeli le ture, ki so jih opravili v obeh poletnih, dopustniških mesecih.

–ar.

Materin pozdrav...

Tja čez mejo grem pogledat,
kjer mi dragi brat živi,
težke on preživlja čase
z upanjem in vero vase.

Povej, brat dragi, kako živiš,
ali vse, kar rabiš – tu dobiš,
ali se spominjaš drage mame,
na sestre, brate in pa name?

Veruj, brat, da te mama čaka
srca nežnega, kot mati vsaka,
čaka, da bi lahko te objela,
ah, kako neskončno bi bila vesela.

Tukaj vsem pozdrave vam pošilja,
in pravi, da se vas spominja,
matere objem te vedno čaka,
ker je ločitve težka ura vsaka.

Obvestilo aktiva ZB Elektromehanike

Obveščamo vse člane kolektiva Elektromehanike Kranj, da je izšlo NAVODILO za postopek, s katerim se ugotavlja posebna doba za medvojno sodelovanje. Vsi, ki imate možnost in željo za priznanje, oz. za pokojninsko ureditev posebne dobe in ki tega iz kateregakoli vzroka doslej niste uveljavili, ali nimate urejeno, se oglasite pri poverjenikih TOZD, kjer boste dobili nadaljnja navodila za začetek postopka.

Aktiv ZB
ISKRA–KRANJ

Novice od tu in tam

● Od 1. do 3. novembra bo v reški luki 12. plavajoča razstava japonske proizvodnje. Približno 350 najpomembnejših japonskih podjetij bo prikazalo na 3.400 m² razstavnega prostora 6.500 izdelkov, začenši od živilske industrije prek elektronike do avtomobilske industrije.

● Idrijski rudnik živega srebra je že več let v kritičnem položaju. Zaradi majhne porabe doma mora 90 % te rude izvažati, živo srebro pa na svetovnih tržiščih nima prave cene, saj se je v desetih letih že sedemkrat pocenilo. Ker ne kaže rudnika zapreti, je republiški sklad namenil temu kolektivu z 900 delavci prehodni kredit v višini 15 milijonov dinarjev, kar bo omogočilo, da bo rudnik normalno posloval in izplačal OD v zadnjem trimesečju letošnjega leta.

● Sestavljena organizacija združenega dela „Istra–Jadran", ki združuje približno 70 % vseh turističnih kapacitet Istre, je začela v ZDA veliko propagandno reklamno akcijo za privabljanje gostov v naslednjih turističnih sezonah. Enoletna propagandna akcija zajema vse oblike propagiranja in bo veljala SOZD 200.000 dolarjev. Izpeljali jo bodo prek sistema „Sheraton", ki ga vodi znani direktor inštituta za marketing v ZDA Ken Morton.

● Proizvajalec bele tehnike „Zanussi" je veljal v Italiji še pred nekaj leti za pojem dobro organiziranega in akumulativnega podjetja. Sedaj je v krizi. Že lani je zaključil poslovno leto z izgubo 773 milijonov dinarjev, letos pa ne kaže nič boljše. Italijansko tržišče je namreč zasičeno s hladilniki, štedilniki, pralniki in pomivalniki pa tudi televizorji, kar obsega program „Zanussijeve" proizvodnje. Hamburški „Spiegel" navaja, da je neizbežna prodaja celotnega podjetja, ki obsega 26 tovarn, zaposluje 30.000 delavcev in dosega letni promet 112,5 milijard dinarjev. Resen kupec celotnega podjetja, naj bi bil zahodnonemški koncern AEG–Telefunken, s katerim „Zanussi" sodeluje že vrsto let.

● Mariborska pošta kot prva v Jugoslaviji uvaja mehanizirani notranji transport. Domači strokovnjaki različnih podjetij so namreč sestavili mehanski kompleks naprav, ki sestoji iz 350 m zračnih transporterjev, 220 m visečih verižnih transporterjev, 20 m valjčnic, 95 spiralnih drč ter več usmerjevalnih in skladiščnih korit. Poštar ob teh napravah bo poslej le tehnični strokovnjak, ki bo nadziral delo. Naprava za sedaj obratuje poskusno, redno pa jo bodo vključili na praznik republike.

● Predstavniki našega ZP in tovarne elektronskih merilnih instrumentov iz Horjula so tehnično prevzeli prototip univerzalnega mikroračunalniškega analizatorja podatkov, ki so ga razvili strokovnjaki inštituta, „Jožef Stefan". Redna serijska proizvodnja teh aparatov bo v Horjulu stekla naslednje leto.

● Jugoslovansko gospodarstvo se je na 13. mednarodnem alžirskem sejmu predstavilo z izdelki okoli 30 podjetij živilske in elektroindustrije ter industrijske opreme. Razstavili so hladilnike, štedilnike, gospodinjske aparate, elektromotorje, medicinske instrumente ter vzorce hibridne koruze. Jugoslovanski razstavni prostor je bil premajhen, da bi lahko številneje predstavili naše gospodarske dosežke glede na velike možnosti ekonomskega sodelovanja z afriškimi državami. Ker bo letos tudi 2. panafriški trgovinski sejem, svetuje alžirski časopis „El Mudjahid", da bi se jugoslovansko gospodarstvo bolj celovito predstavilo poslovnim ljudem iz Afrike oziroma Alžirije.

● Beograjska „Ekonomska politika" je letos spet objavila seznam največjih delovnih organizacij v državi. Naše podjetje je na 17. mestu, kar pa ni res. Pripravljalci seznama so namreč izpustili našo delovno organizacijo industrijo avtomatike. Brez te napake bi bilo naše podjetje po celotnem dohodku na 13. mestu, po dohodku povečanem za amortizacijo pa celo na 11. mestu.

● Grosupeljski proizvajalec gostinske opreme „Kovinostroj" vidi svojo prihodnost v sodelovanju in združevanju s sorodnimi kolektivi. Ta sorazmerno mladi kolektiv je začel s poslovanjem leta 1960 s petimi zaposlenimi, danes pa je število zaposlenih naraslo na 240, spremenili pa so tudi proizvodni program. Da bi lahko enakopravno nastopali na domačih in tujih tržiščih, so se odločili za združitev z LTH iz Škofje Loke.

● Polemika o izsledkih jugoslovanskega simpozija o produktivnosti se v dnevnem časopisju še ni polegla. Tako „Delo" obširno prikazuje produktivnost v posameznih večjih podjetjih v državi. Iz panoge elektroindustrije navaja velenjsko „Gorenje", kjer je produktivnost komaj za 20 % nižja v primerjavi s produktivnostjo v holandskem Philipsu, po drugi plati pa El Jugoslavija v Nišu, ki zaostaja za Philipsom kar s 381 %.

● Po vsem sodeč bo zakon o ugotavljanju skupnega obsega izdatkov proračuna federacije za 1976. leto deležen določenih dopolnilnih sprememb, ker predvidevajo, da se bo iz prispevkov od carin in uvoznih davkov zbralo 3,8 milijarde dinarjev manj od predvidenih. Ker je ZIS ocenil, da republike in pokrajini v sedanjem položaju ne bi mogle povečati svojih prispevkov k proračunu federacije, meni, da naj bi federacija izdala obveznice v vrednosti 3,8 milijarde dinarjev. Le-te naj bi odkupile poslovne banke z razpoložljivim kreditnim potencialom. Konec avgusta so namreč poslovne banke razpolagale s skupnimi likvidnimi sredstvi v znesku 23,7 milijarde dinarjev, od tega 9 milijard na žiro računih.

● Po več kot 60 letih so v Dugem Ratu ugasnili peči za proizvodnjo kalcijevega karbida. Tovarna „Dalmacija" se je za to odločila zaradi vedno manjšega povpraševanja po tem izdelku na domačem in tujih tržiščih. Poslej se bo preusmerila na proizvodnjo feromangana, ki ga na veliko potrebuje železarska industrija. Rekonstrukcija karbidnih peči za proizvodnjo feromangana bo veljala 50 milijonov dinarjev.

● Tovarna lahkih metalov „Boris Kidrič" in švicarska firma „Alusuiss" sta investirali 15 milijonov dinarjev v proizvodnjo globinske anodizacije in profiliranje aluminijevih trakov. Nova proizvodnja bo stekla prihodnje leto v tozdu „Elemes" – bivšem podjetju PALK v Šibeniku.

● Predstavniki El v Nišu in romunskih podjetij „Mucmue" in „Cietc" so podpisali protokol o poslovno-tehničnem sodelovanju in razvoju znanstveno tehničnih raziskav, ki ga bodo uresničili s konkretnimi sporazumi in pogodbami. V Nišu predvidevajo, da bodo v petih letih poslali v Romunijo za 10,8 milijonov dolarjev izdelkov. Gre za kooperacijo v proizvodnji televizorjev, pralnikov, žepnih računalnikov, izdelkov profesionalne elektronike, kakor tudi za specializacijo in delitev dela pri zvočnikih, polprevodnikih, kondenzatorjih in drugih elementih.

● Izvršni odbor Jugoslovanske investicijske banke je odobril dinarski kredit „Mašinski industriji" v Nišu za kreditirano prodajo opreme v vrednosti 105,8 milijonov dinarjev namenjeno sladkornim tovarnam. Razen tega so odobrili kreditiranje opreme za pet sladkornih tovarn, ki jih sedaj grade v Vojvodini.
Mimo tega je Jugoslovanska investicijska banka odobrila 50 milijonov dinarjev kreditov in 13 milijonov dolarjev za uvoz opreme. Sredstva so namenjena za izgradnjo tovarne akumulatorjev v Srebrnici.

● Železniško transportno podjetje Sarajevo je sklenilo prvo polletje z izgubo 570 milijonov dinarjev. Prepeljali so manj potnikov in tovora kot lani, stroški pa so se jim povečali za 38 %. Ob vsem tem manjšem dohodku in manjšem obsegu dela pa so si železničarji povečali osebne dohodke za več kot 26 %.

● V kongresnem in razstavnem centru Zagrebškega velesejma je potekal te dni 8. sejem sredstev za obdelavo podatkov in pisarniške opreme „Interbiro 76". Sodelovalo je približno 300 podjetij iz 18 držav in Jugoslavije. Prireditev so spremljali številni simpoziji in seminarji.

Zbral in uredil Marjan Kralj

Gasilna oprema v naši delovni organizaciji

Sestavke o požarnem varstvu bomo nadaljevali s predstavljanjem gasilne opreme, ki jo imamo na razpolago. Dolžnost nas vseh je, da gasilno opremo poznamo in jo znamo tudi uporabljati!

Danes bomo spoznali dva gasilna aparata, ki ju v naših tovarnah največ uporabljamo. To sta:
- gasilni aparat s prahom in
- gasilni aparat z ogljikovim dioksidom.

Gasilni aparat s prahom „S“ je namenjen gašenju začetnih požarov vseh vrst gorljivih snovi. Najprimernejši je za gašenje vnetljivih tekočin kot so: bencin, bencol, alkohol, etri, barve, laki, olja, smole, voski, masti in drugo. Dobro gasi vnetljive pline: propan, butan, vodik, acetilen, metan in slično. Z njim lahko gasimo tudi požare na električnih napeljavah visoke in nizke napetosti, ker gasilni prah ne prevaja električnega toka. Gašenje telefonskih naprav s prahom ni priporočljivo, ker bi s tem povzročili precej škode tudi tistim napravam, ki jih ogenj še ni zajel, oblak prahu pa bi jih že dosegel.

Količina gasilnega prahu, ki jo vsebujejo aparati te vrste, je označena poleg črke „S“ s številko, npr. 6, 9,

Gasilni aparat s prahom.

12, kar pomeni količino gasilnega prahu v kg. Potisno sredstvo za izmet prahu iz posode je ogljikov dioksid.

Gasilni prah je običajno soda bikarbona (jedilna soda), ki je eno izmed najbolj univerzalnih kemičnih sredstev za gašenje požarov nafte in njenih derivatov ter gorljivih plinov. Uspešno

Gasilni aparat s CO_2. V naši DO uporabljamo le izvedbo z ročico.

gasi tudi požare trdnih snovi, toda le v začetku, ko še niso nastala žarišča, oz. žerjavica. V tem primeru bi bilo gašenje brez posebnega uspeha.

Način uporabe (glej skice!)
1. Snemi ročnik:
2. Izvleci žično varovalko;
3. Ročico aparata pritisni navzdol;
4. Stisni ročico na ročniku;

Gasimo iz oddaljenosti približno 4 metrov. Ročnik aparata usmerimo naravnost na gladino goreče površine tako, da se prah odbije neposredno pred plamenom v sam plamen in objame steber plamena.

Prah pogasi požar tako, da preprečuje kisiku dostop do goreče snovi. Ima torej izreden dušilni učinek.

Ročico na ročniku moramo odpirati in zapirati v presledkih 3 do 5 sekund, s tem preprečimo hitro upadanje pritiska v posodi. Pri gašenju na prostem se moramo postaviti v smeri vetra in požaru čim bolj približati. Površinske požare gasimo od samega roba, potem pa v cik-cak črti.

Pri požaru vnetljive tekočine, ki gori v odprti pločevinasti posodi, moramo po končanem gašenju z gasilnim prahom tekočino pokriti še s peno, da bi preprečili ponoven vžig tekočine, zaradi segrete pločevinaste posode.

Prednost ročnih gasilnih aparatov je tudi v tem, da lahko vsak čas prekinemo ali nadaljujemo gašenje.

Gasilni aparat z ogljikovim dioksidom je prav tako univerzalni aparat s katerim gasimo vse vrste požarov. Večji učinek dosežemo v zaprtih prostorih, ker so zunaj drugačne atmosferske razmere predvsem zaradi vetra. Zato ni mogoče računati, da bi celotna količina plina učinkovito delovala, posebno ne pri gašenju večjih požarov. Če gasimo na prostem, moramo curek usmeriti za vetrom in čim bližje požaru.

Ta gasilni aparat je pravzaprav jeklenka, v kateri je stisnjen ogljikov dioksid pod pritiskom 150 atmosfer (v tekočem stanju). Namenjen je gašenju začetnih požarov električnih naprav nizke in visoke napetosti, ki so pod napetostjo, za gašenje telefonskih, radijskih in televizijskih naprav, zdravil, raznih dragocenosti in prehrambenih proizvodov. Uspešno z njim pogasimo tudi manjše količine vnetljivih tekočin, plinov in začetne požare trdnih snovi. Za seboj ne pušča nobenih sledov in ne povzroča nobene škode. Ogljikov dioksid prodre v razpoke in luknjice snovi, ki so drugim gasilnim sredstvom težko ali celo nedostopne. Je najboljše preventivno sredstvo za preprečevanje nevarnosti pred eksplozijo v zaprtih prostorih.

Način uporabe (glej skice!)
1. Snemi ročnik;
2. Izvleci žično varovalko;
3. Pritisni ročico

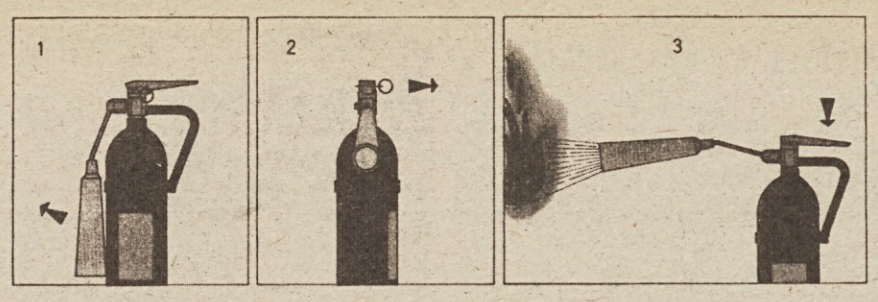

Prikaz uporabe gasilnega aparata z ogljikovim dioksidom.

Gašenje je zelo enostavno. Pri aktiviranju aparata se iz jeklenke pokadi bela meglica majhnih kristalov zmrznjene ogljikove kisline, ki imajo temperaturo – 78,5 st. Celzija. Vsa ostala količina pa je neviden plin ogljikov dioksid, ki ima odločilen dušilni učinek, ne pa ohlajevalni. Ko plin spustimo v prostor se normalno širi kot vsak drug plin, pri tem pa se zmanjšuje odstotek kisika v prostoru. Zato lahko nastanejo nevarnosti za tiste, ki gase požar. Prevelika koncentracija ogljikovega dioksida je nevarna za dihalne organe.

Aktiviranje teh aparatov pa je lahko različno, kar je odvisno od tehnične izvedbe sprožilnega mehanizma. Še preden pa začnemo gasiti, je treba odstraniti varnostno sponko!

Videli smo, da je uporaba ročnih gasilnih aparatov skoraj tako enostavna kot uporaba raznih sprejev. Navadno v primeru izbruha požara ljudi zajame panika, prisoten je tudi strah. Zato ne bi škodilo, če bi v preizkus znanja iz varstva pri delu vključili še organizirano vajo o uporabi gasilnega aparata. S tem bi lahko dosegli, da bi velika večina naših delavcev v primeru požara takoj in brez oklevanja pristopila k gašenju in to povsod, kjer nas ta nesreča lahko doleti: na delovnem mestu, v šoli, na cesti in drugod.

Alojz Bo

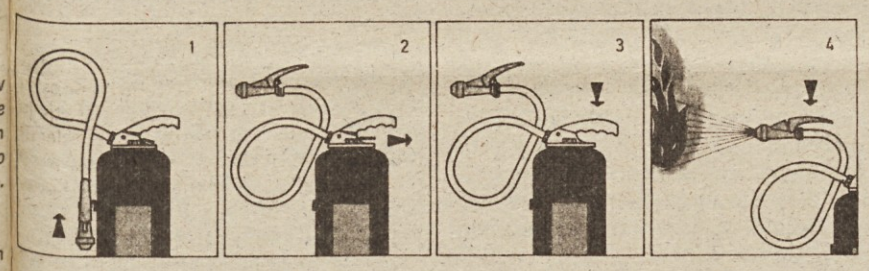

Uporaba gasilnega aparata s prahom.

ODGOVOR NA PISMO BRALKE

Skrb za invalide v Iskri

Odbor Aktiva invalidov Elektromehanike daje naslednje pojasnilo na pismo bralke v glasilu „Iskra“ št. 44 z dne 23. oktobra t. l.: V pismu omenjeno vprašanje o financiranju akcije „Nedeljskega“ prepuščamo v razmišljanje samoupravnim organom in družbeno-političnim organizacijam ZP Iskra.

Na drugo vprašanje o delu Aktiva invalidov Elektromehanike Kranj pa dajemo naslednje pojasnilo: aktivi invalidov po organizacijah združenega dela so prostovoljne družbene organizacije, ki v skladu z novo ustavo in zakonom o društvih skrbijo za samoupravno organiziranje prizadetih delovnih ljudi, kjer ti zadovoljujejo svoje in skupne potrebe. Zato svetujemo tov. Z. Vidmar, naj se obrne na svoje matično občinsko društvo invalidov. V kolikor se v neki temeljni organizaciji nahaja večje število invalidov, je možnost ustanovitve aktiva invalidov. Naša želja po ustanovitvi koordinacijskega odbora v okviru ZP Iskra je v skladu z našim programom še vedno prisotna, vendar se bojimo, da ne bi prišlo do pravočasnega združevanja sredstev vseh TOZD. Poudarjamo pa, da so za tako aktivnost nujno potrebna.

V kolikor bi prišlo do ustanovitve ali želje po ustanovitvi aktivov invalidov po ostalih TOZD ZP Iskra, pa je naš aktiv pri tem vedno pripravljen pomagati.

EKIPNO ZMAGALI AVTOMOBILISTI ELEKTROMOTORJEV

V nedeljo, 24. oktobra je Avtomotodruštvo v Železnikih priredilo že tradicionalni vsakoletni avtorally, na katerem so to pot prvič sodelovali tudi tekmovalci iz sindikalnih organizacij tukajšnjih TOZD.

Tekmovalci so se najprej pomerili v spretnostni vožnji, nato pa so vozili po cestah Selške doline. Med potjo so morali pokazati tudi svoje strelske sposobnosti, prav tako pa tudi kako obvladajo cestno-prometne predpise.

Na letošnjem avtorallyu so imeli glavno besedo tekmovalci iz Iskre–Elektromotorji, ki so odnesli ekipno zmago in prehodni pokal, s čimer so dokazali, da tudi na tem športnem področju nekaj veljajo.

–C–

V spomin Rajka Štempiharja

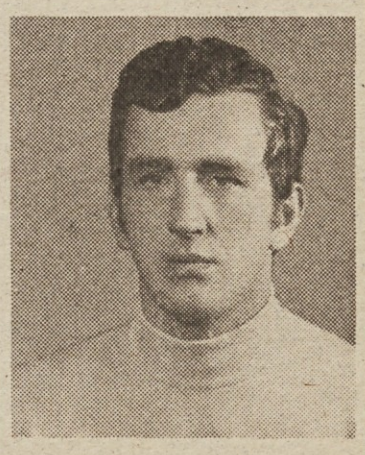

Bil si nam vesten in dober tovariš – izmenski mojster v delavnici stružnic v TOZD TEA. Vse prerano smo Te izgubili! Komaj 30-leten si postal žrtev prometne nesreče. Pogrešali bomo Tvojo vedno prisotno dobrovoljnost, ustrežljivost in razumevanje za sočloveka. Manjkal nam bo Tvoj delovni polet in tovariški vzgled. Vendar pa bo zijajočo praznino napolnil svetal spomin nate. Tako boš še vedno z nami, Rajko. Slava Tvojemu spominu!

Tvoji sodelavci iz delavnice stružnic TEA

DOPISUJTE V ISKRO

III. FESTIVAL AMATERSKEGA FILMA ISKRE

Kot prejšnja leta bo tudi letos foto-kino sekcija Iskra Elektromehanika priredila v počastitev Dneva republike 3. festival amaterskega filma.

Tudi vi lahko sodelujete na festivalu s svojimi filmi, ki ste jih že posneli, ali pa jih še boste. Morda imate težave pri snemanju, montaži ali ozvočenju filma. Pomagajo vam lahko člani naše foto-kino sekcije. Informacije dobite pri tov. Pihlar Francu, ing., tel. 28-93.

Upamo, da vas bo razpis vzpodbudil k sodelovanju.

Pogoji:
- festivala se lahko udeležijo vsi kinoamaterji, zaposleni v organizacijah ZP Iskra
- filmi so lahko formata 8 mm ali super 8 mm
- čas trajanja projekcije največ 10 minut
- če je ton na magnetofonskem traku, mora biti na posebnem kolutu označen s podatki
- filme bo ocenjevala strokovna žirija
- izbrani filmi bodo nagrajeni, vsak udeleženec bo prejel priznanje za sodelovanje
- filme oddajte vodstvu sekcije „Iskra“ ali pa jih pošljite priporočeno na naslov:
  Sindikalna organizacija
  Foto-kino sekcija Iskra
  Savska loka 1, 64000 Kranj
- zadnji rok za pošiljanje filmov je 10. nov. 1976
- filmi bodo vrnjeni 15 dni po zaključku festivala
- za morebitne poškodbe med transportom sekcija ne odgovarja.

Prijavnica:

Naslov avtorja ali kluba .....

.....

Avtor .....

Sodelavci .....

Zvrst filma .....

(družinski, dokumentarni, animirani, igrani, eksperimentalni)

Tehnika (barvni, črnobeli) .....

Dolžina .....

Hitrost projekcije .....

Način ozvočenja .....

Pripombe .....

Vodstvo sekcije

Berite v ITD

Informativni tednik Dela – ITD začenja z novimi zanimivimi sporočili v nadaljevanjih:

– slovenske zgodbe o ljubezni za mlado in staro

– resnične zgodbe iz našega življenja

– zanimivo nadaljevanje o zgodovini Etruščanov s slikami o izkopaninah in njihovi pisavi. Kaj odkriva etruščanska pisava? Raziskovalca Anton Berlot in Ivan Rebec iz Kopra pravita, da so se Etruščani imenovali Sluvene, njihov jezik pa spominja na staro slovanščino. Bomo torej Slovenci začeli svojo staro zgodovino odkrivati tudi v zgodovini Etruščanov, ki so živeli med Alpami in starim Rimom.

Ne zamudite zanimivega branja! Našli ga boste od petka dalje v Informativnem tedniku Dela – ITD. Zanimivosti od doma in po svetu – vsak teden v ITD.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem številčnika in grill motorčka v kranjski tovarni za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje, denarno pomoč in spremstvo na njeni zadnji poti.

Še enkrat vsem prisrčna hvala!

Metka Homovec

ZAHVALA

Ob smrti dragega očeta

FRANCA ŠPARAKLA

se vsem sodelavkam in sodelavcem iz TOZD TEA kontrole, koordinatnega stikalnika in ATA iskreno zahvaljujeva za izrečena sožalja in dano pomoč

hči Slavka Čimžar in sin Joža Šparakl

ZAHVALA

Ob prerani smrti našega dragega

RAJKA ŠTEMPIHARJA

se iskreno zahvaljujemo za sočustvovanje v težkih trenutkih izgube ter številno spremstvo na njegovi zadnji poti delovnim tovarišem, še posebej pa mojstru Anžiču za lep nagrobni govor ter pihalni godbi iz Kranja za zaigrane žalostinke. Hvala tudi za podarjene vence, cvetje ter denarno pomoč njegovim sodelavcem iz delavnice stružnic v TOZD TEA

njegovi domači

ZAHVALA

Ob izgubi dragega očeta

FRANCA JAGODICA

se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem TOZD TEA koordinatnega stikalnika za izrečeno sožalje in denarno pomoč

hči Angelca Jerše

ZAHVALA

Ob izgubi drage mame

MARIJE MRAK

se iskreno zahvaljujem sodelavcem, prijateljem in znancem za izraze sožalja, podarjeni venec in za spremstvo na njeni zadnji poti

sin Vinko z družino

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi dragega očeta

RADKA NENEZIČA

se iskreno zahvaljujem sodelavcem oddelka Termoplasti Elektromehanika Kranj, za izraze sožalja in denarno pomoč

hčerka Danica Matanovič

Iskra je sloga — Iskra je moč

Te dni je odšel v pokoj Franc Ahčin, dolgoletni sodelavec in pravzaprav soustanovitelj Iskre v Škofji Loki. Zanimiv mož, ki je ohranil svežino in vitalnost kljub bolezni. Ob slovesu od tovarne je s sodelavci obujal spomine na svojo nemirno življenjsko pot, zapisal sem nekaj mejnikov njegovega življenjepisa.

France se je rodil v obrtniško — kmečki družini pri Svetem Duhu pri Škofji Loki. Mladost mu je presekala vojna in moral je v trenutku — brez fantovskih let postati mož.

Že leta 1943 je odšel v partizane. Partizanil je okrog Škofje Loke in po sosednjih hribih in se pozneje s svojo četo priključil Vojkovi brigadi.

Ob osvoboditvi ni imel časa niti toliko, da bi se oglasil doma. Poslali so ga v Beograd in nato naprej v Moskvo v vojno politično šolo. Po dveletnem študiju se je vrnil domov in opravljal različne dolžnosti v Letalski industriji v Pančevski Utvi.

Leta 1957 se je demobiliziral in zaposlil v domačem kraju — v Pilarni Reteče pri Škofji Loki. Tu je bil poslovodja malega podjetja, ki je izdelovalo pile in nudilo okoličanom kovaške usluge. Uspešno je vodil to gospodarsko organizacijo do integracije s takratno ELRO. Ker pa je imela ELRA v mestu neustrezne prostore, so k Pilarni prizidali novo halo in upravno stavbo in v Reteče se je preselila vsa tovarna, ki pa se je po nekaj letih priključila Iskri.

Franc Ahčin z balinarskim pokalom in s svojimi dosedanjimi sodelavci.

Ko Franc Ahčin obuja spomine na prve čase v Iskri pravi, da mu je v spominu ostala zavest moči. „Iskra je sloga, Iskra je moč. Le gigant kakor smo mi, lahko nudi tako močan občutek varnosti in moči.“

V Gospodinjskih aparatih je bil vodja notranjega transporta vse do invalidske upokojitve.

Poleg resnega dela v tovarni, pa je v prostem času ostal živo povezan z vsem družbenopolitičnim dogajanjem v Loški občini. Več let je bil sekretar ZK, zdaj je predsednik ZB v TOZD Gospodinjski aparati in tajnik organizacije Zveze borcev na terenu.

Tudi po upokojitvi bo opravljal razne funkcije, saj pravi sam, da se le tako čuti sredi življenja in rasti družbe, za katero se je boril in živel.

Prosil sem ga, naj mi pove, kaj mu je v življenju ostalo najbolj v spominu. Brez premisleka je povedal: „Nikoli ne bom pozabil strahotnega trenutka v Trnovskem gozdu pri Lokvah, ko sem med borbo reševal ranjenega komandanta bataljona. Na vseh straneh je divjala borba, med točo krogel se je komandant zrušil ranjen v noge. Treba ga je bilo izvleči čeprav za ceno glave. Stekel sem k njemu, ga naložil in izvlekel. Strgal sem si srajco in ga obvezal. Šele pozneje sem opazil, da mi je rafal iztrgal kos plašča.“

In kaj boste delali v pokoju?

„Najprej se moram spočiti in ozdraviti. Neprestano naprezanje mi je pobralo moči. Ostal bom, kot sem že rekel sredi družbenopolitičnega dela po svojih močeh. Imam svojo hišico in vrt. Tu ne manjka rekreacije. Svoj čas sem se veliko ukvarjal s športom. Zlasti sem imel rad nogomet. Zdaj pa bom še balinal. Tudi tekmujem v tej panogi in sem dosegel že lepe uspehe. Naša ekipa je osvojila tudi pokal na sindikalnem prvenstvu.“

Franc Ahčin je umolknil in se zazrl skozi okno. Kdo ve, kje mu je ostal spomin?

F. Kotar

PLANINCI POZOR!

Obveščamo vse, ki so se udeležili izleta v Prokletije in ostale interesente, da bo v četrtek, 4. 11. 1976 ob 18. uri sestanek v prostorih Iskra Inštitut za prenosno tehniko Ljubljana, Tržaška 2. Prosimo, da prinesete s seboj diapozitive in fotografije Prokletij.

Marjan Novak

Planinsko-smučarski izlet na Marmolato

Planinska sekcija ISKRA Elektromehanika Kranj organizira 28. in 29. novembra 1976 planinsko-smučarski izlet na MARMOLATO (3342 m).

Odhod avtobusa iz Kranja bo ob enih zjutraj, peljal pa bo mimo Cortine (ogled olimpijskih naprav) in Toplaškega polja (izvir Drave) do vznožja Marmolate. Z žičnico se bomo povzpeli na višino 2900 m, nato pa peš na vrh. En dan je predviden za smučarje (cena dnevne karte je 5000 Lir), ki bodo prav gotovo prišli na svoj račun.

Prijave in vplačila (za člane kolektiva Elektromehanike bo prevoz brezplačen) kavcije 100 din sprejema Olga Pajk, tajništvo ERO, tel. 2822 do vključno četrtka, 18. novembra.

Vabljeni!

Z izleta na Dovško Babo in Klek

Resnobne problematike v zvezi s položajem slovenske narodnostne manjšine v Avstriji verjetno ne bi smel vpletati v ta lahkoten zapis o planinskem izletu. Udeleženci sobotnega (23. 10.) izleta na Dovško Babo in Klek pa mi bodo kljub vsemu potrdili, da nas je pogled z vrha Karavank na zamegljeno Ziljsko in Dravsko dolino še bolj kot sicer združil z našimi rojaki onstran meje.

Naj se rajši povrnem k izletu. Pravijo, da se zgodovina ponavlja — pa se ne: repriznega izleta na Sedmera triglavska jezera se nas je udeležilo šest (4 + 2) nadebudnežev, na Dovško Babo in Klek pa se nas je minulo soboto povzpelo kar dvanajst ljubiteljev gora.

Sprva je kazalo, da bo pregovor držal. Za izlet smo se namreč prijavili le štirje, z veseljem pa smo nato na železniških postajah v Ljubljani ter pozneje v Medvodah in Kranju (da, Kranju, pravilno ste prebrali) ugotavljali vzpodbuden prirastek. No, in tako nas je bilo, kot že rečeno, kar dvanajst. Izlet PD Iskra je vodil Vili Tekavč.

Priznati moram, da ne poznam nobene nadelane poti v slovenskih gorah, ki bi se tako „pokoncu postavila“ kot prav prvi del poti od vasi Hrušica pri Jesenicah proti Dovški Babi. Potoke znoja nam je sprva sušilo toplo sonce, na vrhu pa, žal, tudi veter.

Imeli pa smo srečo. Vzpon na oba naša mejna vrhova je v zimskem času prepovedan. Srečo smo imeli v tem, da nas je obmejna patrulja dobila šele po vzponu na Babo. Prijetna fanta, vojaka, doma iz Slavonije, sta nam po krajšem prijateljskem dopovedovanju (zakaj hodijo Slovenci v gore, verjetno ne bosta nikoli razumela), dovolila, da smo se povzpeli še na Klek.

Z obeh vrhov je lep razgled na obe strani. Onstran meje je bila sicer megla, zaradi katere k sreči, kot je dejal prijatelj, nismo videli nobenega Dolfijevega Heimatdienstovca, na naši strani pa ni bilo megle, a je bil „čudovit“ gorenjski zrak iz dimnikov jeseniške železarne.

Aja, videli pa smo nekaj avstrijskih gamsov. Morda so bili celo naši in se bodo še pred 14. novembrom, dnevom, ko naj bi Slovenski Koroščc postali še bolj tujci v svoji domovini, vrnili čez Karavanke.

Kmalu bi pozabil! Imeli smo še eno srečo: peljali smo se namreč z vlakom in preživeli! . . .

L.D.

S planinskega izleta na Dovško Babo.

Vzpon na Triglav

V zapozneli poletni soboti stopamo pod Viševnikom nad planino Konjščico proti Studorskemu prevalu. Sonce prijetno greje s sinjemodrega neba. Le tam v daljavi v bohinjskih hribih se iz kotline izvije tanka jutranja meglica. Tudi slana in lepe rumeno-rjave barve macesnov oznanjajo prihod jeseni. Tišino skorajda motijo sprožilci fotoaparatov, ki beležijo vso to lepoto in dolgo kolono planincev, ki strumno koraka po stezici. Vzpon na streho domovine se pač mora spoštljivo in dosledno ovekovečiti. Zagnanost in vnema pojenjuje šele visoko gori nad Velim poljem, ko strmina pod Planiko zastre cilj in za srce vse hitreje in močneje bije svoj joj me, joj me . . . In na vrhu? Zavidanja vredni pogledi na Savinjske Alpe, Karavanke, pa Veliki Klek itn. vse tja do Snežnika. Samo Jadran je bil prekrit z nekakšnim snegom. Številnim prijetnim vtisom je samo po sebi razumljivo, botroval obvezni „hribovski krst“ za prvence. Sestop v Vodnikovo kočo je lajšala misel na mehke pograde in žgance, ki jih je bila obljubila Angelca.

Da je „rana ura — zlata ura“, sem spoznal naslednje jutro, ko nas je Brane zarana vrgel izpod toplih odej. Medla mesečina „fantovskega sonca“ je namreč pravljično osvetljevala očaka in okolico. Zares enkratno, nepozabno! Rojeval se je nov nedeljski dan. Izkoritili smo ga za pohajkovanje po manj obiskanem svetu Julijcev. Čez Mišeljski in Lazovski preval na Debeli vrh in na planino v Lazu očitno ne zaide veliko planincev. Flora in favna tod živita svoje prirodno življenje, kar pravi hribovci še najbolj čislajo.

To so na kratko vtisi planincev ISKRE — Elektromehanike, ki so v soboto in nedeljo 9. in 10. oktobra 1976, namesto vsakdanjega odhoda v podjetje na delo, šli na Julijce, na Triglav, nabirat novih moči.

N. R.

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva ZP Iskra, industrije za elektroniko, telekomunikacije, elektromehaniko, avtomatiko in elemente, Kranj — Urejuje uredniški odbor — Glavni urednik: Bogo Mohor, v. d. odgovornega urednika Janez Šilc — Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo — Naslov: Ljubljana, Prešernova 27, telefon 24-905, int. 48 — Tisk: Časopisno-tiskarsko podjetje PRAVICA—DNEVNIK, Ljubljana.

Po mnenju sekretariata za informacije SRS je glasilo oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

ISKRA—AVTOMATIKA

Športno srečanje v Poreču

V Poreču je bilo 9. in 10. t. m. športno srečanje delavcev delovne organizacije Iskra—Industrija za avtomatiko in hotelsko-turističnega podjetja Poreč—Riviera.

To, že tradicionalno srečanje, katero je pred leti potekalo med bivšo Tovarno električnih aparatov in relejev (današnja TOZD TELA) in Riviero, je v letošnjem letu dobilo nove vsebinske in organizacijske razsežnosti. Tekmovalnemu vzdušju, borbenosti in tovariškemu odnosu do nasprotnika v igri, se je pridružila prisrčnost in veselje ob srečanju predstavnikov dveh narodnosti.

Priprave na srečanje so v okviru delovne organizacije Iskra—Avtomatika vodili športni referenti iz posameznih TOZD. S poreškimi predstavniki so se dogovorili o organizaciji in pravilih tekmovanja ter razdelitvi denarnih sredstev, namenjenih dvodnevnemu srečanju. Tako je Riviera poskrbela za celotno tehnično izvedbo tekmovanja, Iskra—Avtomatika pa za prevoz, prenočišče in prehrano svojih tekmovalcev.

Vsa tekmovanja, ki so se začela v soboto popoldan z nastopom kegljaških ekip, so se vrstila v prostorih hotela Diamant v Zeleni laguni in na okoliških igriščih. 58 rivierinih in 54 iskrinih tekmovalcev iz TOZD SVN, TELA, ELA, Napajanja, Inženiringi in delovne skupnosti skupnih služb je dva dni merilo svoje sposobnosti in spretnosti v namiznem tenisu, malem nogometu, šahu, tenisu, košarki, odbojki, vlečenju vrvi in kegljanju.

Celotno tekmovanje, predvsem pa lepe igre v malem nogometu, košarki in odbojki so spremljali navdušeni vzkliki neutrudnih navijačev. Športna sreča, ki je poleg znanja nepogrešljiv spremljevalec vseh tekmovanj, je bila naklonjena tekmovalkam in tekmovalcem Iskre—Avtomatika, ki so zmagali v namiznem tenisu (moška in ženska ekipa), v kegljanju (ženska ekipa), malem nogometu, košarki in odbojki. Poraz nasprotnikov iz Poreča je bil minimalen, saj so si pridno nabirali točke z zmagami v balinanju, šahu, kegljanju (moški), tenisu in vlečenju vrvi.

Tesna zmaga s končnim seštevkom točk 12 : 10 za Iskro—Avtomatika je njenim tekmovalcem prinesla prehodni pokal. Le-tega se po predhodnem dogovoru od letošnjega leta dalje podeljuje vsakoletnemu zmagovalcu v prehodno last. V trajno last pa ga bo prejel tisti, ki bo zaporedoma zmagal na treh srečanjih ali si na v petih največkrat priboril prvo mesto.

Po končanem tekmovanju so se tekmovalci udeležili zakuske in se v prijetnem razpoloženju poslovili z upanjem, da se bodo drugo leto srečali v še večjem številu.

Špela Murovec

Iskra na 9. mestu

Rokometna ekipa Iskre—Avtomatike elektrike je v osmem kolu slovenske rokometne lige spet presenetila, čeprav je premagala ekipo Pirana, ki je zanesljivo zadnja na lestvici jesenske lige.

Na domačem terenu v Šempetru so igralci Iskre z rezultatom 24 : 22 dosegli svojo tretjo zmago in se tako s šestimi točkami povzpeli na deveto mesto v lestvici.

Uspešni strelci so to pot bili: Peršolja 4, Bažato 5, Kerševan 5, Pliberšek 2, Mrevlje 6 in Bogdanović 2.

V devetem kolu se bo Iskra srečala v Ajdovščini s tamkajšnjo ekipo Mlinotest, ki je trenutno s petimi točkami na desetem mestu.

—C—

Odbojkarji Iskre-Instrumenti med najboljšimi

V okviru sindikalnih športnih iger občine Radovljica je bilo 16. oktobra t. l. prvič na sporedu tudi tekmovanje v odbojki: za prvenstvo občine v tej športni zvrsti se je prijavilo deset moških in štiri ženske ekipe. Prve so tekmovale v treh skupinah, nato pa po liga sistemu, medtem ko pa so ženske ekipe borile po liga sistemu. Čeprav prvič, so se tako ženske, kot moške ekipe borile zelo srčno in mnoge izmed njih pokazale pravo dobro odbojko.

V tekmovanju sta sodelovali tudi ženska in moška ekipa Iskre — TOZD Instrumenti v Otočah. Ženska ekipa je pri tem zasedla 4. mesto, moška ekipa pa si je v precej hudi konkurenci med desetimi ekipami zasluženo priborila solidno 3. mesto, kar bo nedvomno dobra vzpodbuda za nadaljnje delo v tej lepi športni zvrsti.

—C—

X. jubilejni hitropotezni turnir Iskre

Šahisti ZP Iskra bodo v nedeljo, 14. novembra t. l. odigrali svoj

X. jubilejni hitropotezni turnir

v počastitev 30-letnice Iskre.

Pokrovitelj turnirja bo generalni direktor ZP Iskra Jože Hujs. Turnir se bo začel ob 8,30 v prostorih menze v Iskrini stolpnici na Trgu revolucije 3.

Šahistke bodo igrale v posebni skupini, z igralnim časom po deset minut za partijo.

Vabimo vse šahiste in šahistke Iskre, da se tega jubilejnega hitropoteznega turnirja udeležijo polnoštevilno.

Prijave sprejema: Bogdan Brezigar, TOZD TELA, Ljubljana, Savska c. 3, tel. 320-441, oz. direktno 313-893, do vključno 11. novembra 1976.